

OPTIKEREN

Tidsskrift for norsk optometri og synsvitenskap

Nº2

Trude ble frilanser

**HVA SKAL
NOF VÆRE?**

**PROGRESSIVE
BRILLEGLASS**

**TOPPIDRETT
UTEN SYN**

ØYEBLIKKENE DU HAR GJORT MULIG

**LA OSS SAMMEN FEIRE
10 ÅRS SUKSESS!**

Takk til alle dere som har brukt **Dailies TOTAL1™** kontaktlinser i løpet av de siste 10 årene. Du gir kundene den komforten de trenger for å nyte livet de ønsker seg.

**La oss fortsette suksessen sammen de neste 10 årene...
og videre!**

Se bruksanvisningen for fullstendig informasjon om anvendelse, forsiktighetsregler, advarsler og kontraindikasjoner.
©2021 Alcon 11/21 NORD-DTI-2100022

Alcon

Nº2

NYHETER

REPORTASJER

FAGSTOFF

N

VR-briller til barn?

R

Sprinter med to prosent syn

F

Hvordan kan optikere ta ansvar for bærekraft?

05 Leder

- 06** – Optikere hjelper flyktninger
- Kontaktlinseundersøkelse
- Norske studenter ut av Moldova

- 07** – NOF informerer
- I praksis etter korona

08 Ny advokat kan gi deg råd

10 Tre av fire bruker briller

12 Kloke valg for studentene

Bransjenytt:

48 Øko-innfatninger fra WeSC

49 Plastnøytrale kontaktlinser

50 MauiPassportTM Boost

52 Essilor lanserer nye brilleglass
Zeiss ClearView

14 VR-briller til barn?

- 15** – Farlig å være blind i Norge
- Implantat ga blind kvinne kunstig syn

17 Hva skal NOF være?

18 En optiker med litt andre erfaringer

22 Sprinter med to prosent syn

24 En unik idretts-utøver både på og utenfor banen

26 Frilansoptiker med base i nord

30 Skummelt med Okkult?

32 Om pauser, restitusjon og kunnskapsarbeidere

33 Fagutvalget informerer

34 Hvordan kan optikere ta ansvar for bærekraft?

36 Vedlegg 7 til ftrl § 10-7 a, c, d, samt annet og tredje ledd

38 Hjerneslag: Samles for bedre synsoppfølging

42 Se bra med progressive briller (2)

45 Prozac inneholder et stoff som kan virke mot AMD

46 Leserbreve og tilsvare

Jobbsøker?

Se annonser bakerst i bladet

Forsidefoto:

Frilansoptiker Trude Johansen

(Foto: Trude Elisabeth Hnerichsen)

OPTIKEREN

ANSVARLIG UTGIVER

Norges Optikerforbund (NOF)
Øvre Slottsgt.18/20, 0157 Oslo
Telefon: 23 35 54 50
Epost: synsinfo@optikerforbund.no
www.optikerne.no

OPTIKEREN

www.optikeren.org
redaksjonen@optikerforbund.no

Redaktør
Dag Øyvind Olsen
Epost: dag@optikerforbund.no
Tlf: 92 45 00 39

REDAKSJONSKOMITÉ

Trude Elisabeth Henriksen, Solveig Hovstein,
Merete Bøe, Kristin Seland Ágústsdóttir,
Dag Øyvind Olsen

ANNONSESALG

Stina Olsen Klæboe
Epost: stina@optikerforbund.no
Tlf: 23 35 54 50
Mobil: 92 29 28 74

DESIGN OG PRODUKSJON

Design: Bodoni
Trykk: Bodoni
Opplag: 2265

PLANLAGT UTGIVELSE

6 NUMMER PR. ÅR

NR.	MATERIELL- FRIST	UTG. DATO
3	20.05.22	27.06.22
4	29.07.22	05.09.22
5	16.09.22	24.10.22
6	11.11.22	19.12.22

VEILEDNING TIL ARTIKKELFORFATTERE

Se www.optikeren.org – For forfattere.
Optikeren legges i sin helhet ut på
www.optikeren.org. Meningsytringer i
tidsskriftets ulike innlegg deles ikke
nødvendigvis av redaksjonen eller NOF.

ISSN 0333-1598

Dag Øyvind Olsen
Redaktør

NOF FOR FREMTIDEN

Gjennom medlemsundersøkelser og en digital rundreise er mange ønsker om hva NOF skal være fremover blitt kartlagt.

Som tillitsvalgte i NOFs ulike forum, er det godt voksne medlemmer som dominerer. De aller fleste er mellom 40-60 år. Slik er det også på landsmøtet.

Det er viktig at stemmene til yngre optikere blir hørt og at engasjementet blir tent tidlig. For at NOF skal være relevant som fag- og medlemsorganisasjon de neste tiårene, må alle være med!

Vi har møtt tre av de yngre optikerne som deltok på den digitale rundreisen. Vi ville vite hva de synes NOF sin rolle i fremtiden skal være og hvordan man skal synes.

Lavterskel-tilbud ulike steder i landet, mer nytte for den enkelte og mer digital tilstedeværelse er noe som trekkes frem. To av optikerne har også bakgrunn fra andre land og ser arbeid og organisasjon med et internasjonalt blikk.

Det er ingen tvil om at ledige jobber står i kø for optikere. Det vitner stillingsmarkedet bakerst i bladet om. Det forteller også årets avgangsstudenter oss. Alle har jobber å gå til.

I denne utgaven av Optikeren kan du også møte en kollega som skapte sin helt egen og frie arbeidsplass. Hun ble frilanser og trives med det.

Når du sitter med dette magasinet i hånden, er årets landsmøte nettopp gjennomført. Husk at du får viktige oppdateringer på vår Facebook-side og på nettsiden optikerne.no, blant annet om det som skjedde der.

God lesning!

Dag Øyvind Olsen
Redaktør
dag@optikerforbund.no

AKTIVITETSKALENDER

Flere arrangementer som skulle blitt holdt også i år flyttes på. Det er på grunn av den fortsatte smittesituasjonen med covid.

Det holdes fortsatt mange faglige kurs på nettbaserte plattformer, og vi anbefaler å følge med på kalenderen på nettsiden til optikerne.no. Denne kalenderen oppdateres jevnlig med nye arrangementer.

Mange webinarer settes opp med kort tidshorisont fra annonsering til arrangering.

30. APRIL – 1. MAI

Mido Milano Eyewear Show
Milano, Italia
www.mido.com

1. – 4. MAI

ARVO Association for Research in
Vision and Ophthalmology
Denver, Colorado, USA
www.arvo.org

12. – 15. MAI

European Academy of Optometry
and Optics
Dublin, Irland
www.visiondublin2022.com

13. – 15. MAI (flyttet fra januar)

OPTI Brillemesse
München, Tyskland
www.opti.de

13. MAI

Masterprosjektpresentasjoner
digitalt
www.usn.no
(kontakt hilde.wedde@usn.no)

1. – 2. OKTOBER

Optometridagarne
Ørebro, Sverige
www.optikerforbundet.se/utbildning/optometridagarna/

PS! Du finner oppdatert informasjon på de aktuelle nettsidene.

Transitions™
Light
Intelligent
Lenses

**NY TRANSITIONS®
XTRACTIVE® -
SERIE**

XTRACTIVE®
NEW GENERATION
BEST XTRA DARKNESS
BEST XTRA LIGHT
PROTECTION

The darkest in hot temperatures, in the car and offering the best overall blue light protection across light situations among clear to extra dark photochromic lenses.

Imfåtinger fra icl.beilin

Imfåtinger fra TALLA®

XTRACTIVE™
POLARIZED™
THE ONLY AND BEST
EVER PHOTOCROMIC
POLARISED LENS

Les mer på side 52 eller spør
din Essilor-representant.

Compared to clear to dark photochromic lenses.

OPTIKERE HJELPER FLYKTNINGER

Polske optikere stiller opp for å hjelpe mennesker på flukt fra Ukraina. På kort tid har optikere i Polen mobilisert hjelp. Polen er nå det landet i Europa som mottar den største flyktningestrømmen.

Det er ventet at Polen vil ta imot inntil en million flyktninger fra Ukraina.

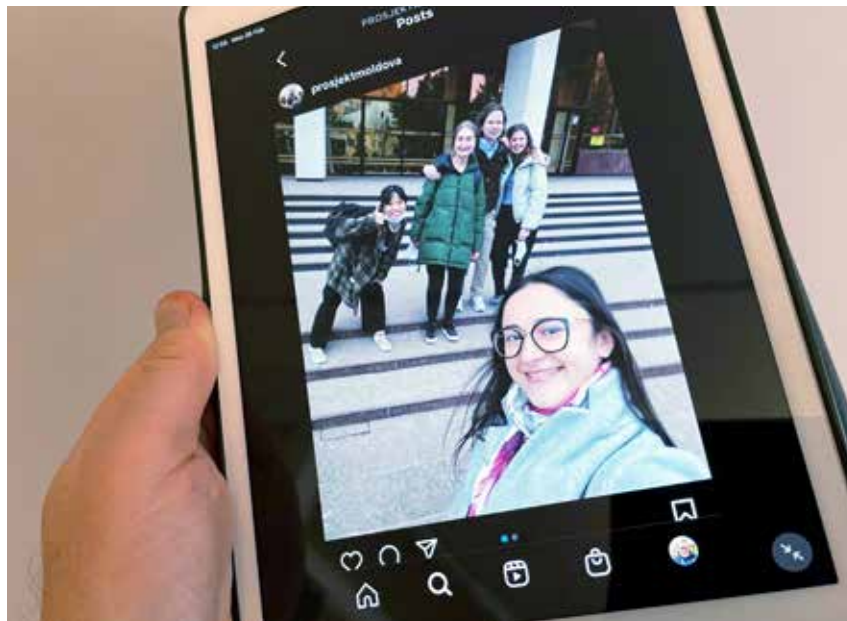
Noen flyktninger har reist uten å få med seg kontaktlinser eller brillene de trenger. Andre har mistet eiendeler på veien. Polske optikere tilbyr kostnadsfri synsundersøkelse slik at flyktninger kan få tilpasset nye briller eller kontaktlinser med riktig styrke, gratis.

I Skandinavia gir Synsam to kroner for hver synsundersøkelse til bistandsarbeid i Ukraina. 📍

KONTAKTLINSE UNDER- SØKELSE

Ann Ystenæs (bildet) trenger din hjelp til å registrere 10 kontaktlinsetilpassinger til stor global kartlegging. Les nyhetsbrevet som kom før påske, last ned skjema og loggfør! Har du spørsmål? Kontakt: ann.elisabeth.ystenas@us.no

NORSKE STUDENTER UT AV MOLDOVA

Fire norske tredjeklassestudenter i optometri hadde kommet godt i gang med sitt prosjektarbeid i Moldova, da russiske styrker rykket inn i nabolandet Ukraina.

Moldova gikk da inn i rød fase, der de forbereder seg på å forsvare landet og på å ta imot flyktninger på grensen.

Siden Moldova ikke er medlem av verken EU eller Nato, og grenser til Ukraina, er de utsatt. Landet er avhengig av gass fra Russland, og de har utbryterrepublikken Transnistria midt i landet. En stor del av befolkningen i Moldova har også russisk bakgrunn.

Flyplassen i hovedstaden Chisinau ble stengt, så studentene måtte dra med leiebil til Bucuresti i Romania.

– Vi ble stående i åtte timer ved grensen, fordi det var stappfullt av ukrainere som også skulle over grensen. Det gjorde at vi mistet flyet vårt, men vi fikk heldigvis bestilt nye billetter, sier studentene.

De sitter likevel igjen med positive inntrykk:

– Moldovere er veldig optimistiske og arbeidsomme. De kjenner historien sin og er stolte av landet sitt.

Studentgruppen håper å kunne komme tilbake til Moldova på et senere tidspunkt.

– Vi kommer vi til å fortsette med å jobbe med prosjektet vi begynte på i Moldova fra Norge, for vi sitter igjen med mange gode inntrykk, og vi vil gjerne få gjort noe tilbake for alt vi har fått fra moldoverne, sier Elina Johnsen til Optikeren. 📍

UTDANNING I 50

Optikerutdanningen på Kongsberg fyller 50 år i år. I den anledning jobbes det med en nettside som Magne Helland står i bresjen for. Her kan man pløye seg igjennom utdanningens historie, og lese om kjente og kjære og gamle legender. Her er det bare å glede seg!

NY ADVOKAT

Vår advokat Trygve W. Nodeland, som har bistått NOF og medlemmer i NOF med juridisk rådgivning i over 20 år, har nå gått av med pensjon. Karl Thomas Tvedt fra samme advokatkollegie, Kindem & Co, overtar nå denne rollen.

VERV EN VENN

Tidene endrer seg. NOF har aldri vært viktigere enn nå. Vi ser at medlemstallene øker, men vi ønsker enda flere medlemmer. Inspirer de du kjenner til å melde seg inn. Vi trenger støtte, og vi trenger engasjement!

DIAGNOSTIKA I SVERIGE

I Sverige er nedre aldersgrense for bruk av diagnostika 8 år. De ønsker nå å jobbe for å benytte seg av dette i lavere aldersgrupper. Norge bistår med rådgivning og følger det med interesse.

I PRAKSIS ETTER KORONA

Årets avgangsstudenter i optometri avslutter i disse dager sin lengste praksisperiode.

Denne klassen har på ingen måte hatt det enkelt. De har kun hatt et drøyt halvår med normal studiehverdag før restriksjonene ble innført. Det satte en stopper for fysiske forelesninger og normalt sosialt student-samvær. Denne klassen har fått det meste av utdanningen sin preget av strenge restriksjoner. Før praksisperioden startet, fikk de

et etterlengtet samvær da Synsinformasjon, bransjen og Forbli Optikerutvalget samlet studentene før de gikk ut i praksis. Med på veien fikk de Bli optiker-materiell til å ta med seg til butikkene der de neste to måneder skulle tilbringes. For nå, 20. april gikk søknadsfristen ut for høyere utdanning, inkludert optikerutdanningen.

NY ADVOKAT KAN GI DEG RÅD

Karl Tvedt har overtatt for Trygve Nodeland som NOFs advokat. Han kan blant annet bistå i spørsmål om arbeidsrett, eiendomsrett og arv- og familierett.

TEKST OG FOTO: DAG ØVIND OLSEN

Karl Tvedt kan gi bistand innen flere fagfelt. Han er advokaten du kan benytte som NOF-medlem.

Som en del av medlemskapet i Norges Optikerforbund, kan du benytte deg av advokatbistand. Første henvendelse er inkludert i medlemsavgiften, mens arbeid ut over dette betales av den enkelte selv.

Du kan få svar på mange spørsmål ved å henvende deg til administrasjonen i NOF. For rene individuelle, juridiske vurderinger, kan advokaten være til hjelp.

I mange år hadde Trygve Nodeland denne funksjonen. Han er nå blitt pensjonist og før nyttår overtok Karl Tvedt fra samme advokatkollegie, Kindemco, denne funksjonen. Tvedt har bred bakgrunn og har dekket mange saksområ-

der. Han har jobbet med eiendom for Plan- og bygningsetaten i Oslo. Men det er arbeidsrett som nå er hans spesialfelt. Tvedt har hatt mange saker for både arbeidstakere- og arbeidsgivere de siste årene.

– Jeg kan bistå med kontrakter og fratredelsavtaler, leieavtaler og mer. Ved nedbemanning og oppsigelser er det ofte spørsmål som kan være greit å få avklart med en advokat og da er det vanlig å få bistand.

TILRETTELEGGING

Tvedt sier det kan oppstå vanskelige situasjoner dersom man er ansatt i en liten bedrift. Det kan være ubehagelig å stå på kravene når ting blir mer personlig.

– Samtidig kan det være viktig for en advokat å kjenne lokale forhold i noen saker. Da er det best å få bistand lokalt der man bor og jobber.

Et viktig nøkkelpunkt som mange arbeidstakere vet lite om er tilrettelegging av arbeidet. Det kan oppstå dersom du blir skadet eller syk.

– Da kan det være viktig å kjenne dine rettigheter. I noen tilfeller kan man være forhindret fra å jobbe fullt uten tilrettelegging.

LØNN OG OVERTID

Lønn er selvsagt alle opptatt av og Tvedt tror at mangel på en tariffavtale om optikerlønn kan bidra til å holde lønningene nede.

– En interessant problemstilling er dersom du er ansatt som daglig leder i en optikerforretning. Har da arbeidsgiver plikt til å betale overtid, eller vil det regnes som en del av din faste lønn? Her bør det være en bra lønn som ligger til grunn, pluss selvstendighet til å organisere egen arbeidstid, mener Tvedt.

Advokaten kan bistå i spørsmål innen arverett, fordeling, leieforhold og eiendom, i tillegg til arbeidsrett. Dersom han ikke kan svare, vil han kunne henvise til andre advokater med spesialkompetanse innen andre felt. Karl Tvedt vil ta opp aktuelle problemstillinger i Optikeren. Tips oss gjerne! 📍

KONTAKT

Administrasjonen i NOF:
post@optikerforbund.no, tlf. 23 35 54 50

Kontakt advokat Karl Tvedt:
tvedt@kindemco.no, tlf. 99 02 66 25

Se mulighetene – bli en del av c)optikk

- Økt lønnsomhet
- Lokal profil og lokalt eierskap
- Stor valgfrihet
- Eierskap i C Optikk AS
- Din egen nettbutikk
- Faglig fokus og utvikling
- Kollegialt fellesskap
- Eget journal- og butikkdatasystem
- Fordelsprogram for kundene
- Á la carte markedsføring
- Linseboksen - abonnement for linsebrukere

c)optikk er Norges største optikerkjede og det frie alternativet til de sentralstyrte kjedene. Med ca. 170 medlemsbutikker og et sterkt nordisk samarbeid, sikrer vi deg svært lønnsomme leverandøravtaler. Å være partner i c)optikk koster lite, og du får mye igjen i form av gode avtaler, stor kursaktivitet og tilgang til attraktive markedsføringsverktøy. Partnerne i c)optikk er i dag i gjennomsnitt de mest lønnsomme optikerforretningene i Norge.

c)optikk®

Ønsker du mer informasjon, ta kontakt med oss på telefon 32 72 27 27

TRE AV FIRE BRUKER BRILLER

Det store flertallet av voksne nordmenn bruker briller eller kontaktlinser. Det viser Forbrukerundersøkelsen 2022, som er gjennomført av Kantar for Synsinformasjon.

73 prosent av befolkningen over 15 år bruker nå synshjelpemidler. 68 prosent går med briller, 19 prosent benytter kontaktlinser, og en del bruker begge deler. Det viser undersøkelsen Kantar har gjort blant et representativt utvalg av over 1400 nordmenn, på oppdrag fra Synsinformasjon.

Andelen nordmenn som bruker synshjelpemidler har økt fra 67 til 73 prosent siden 2005.

– Vi ser nå at stadig flere veksler mellom å gå med briller og kontaktlinser, sier daglig leder Tina Alvær i Synsinformasjon.

Siden kartleggingene startet i 2005, har andelen nordmenn som bruker både briller og kontaktlinser doblet seg, til 14 prosent.

GÅR TIL OPTIKEREN

De aller fleste som bruker briller, 93 prosent, får brillene tilpasset av optiker. Det er svært få som kun sverger til ferdigbriller fra andre butikker.

Undersøkelsen forteller at folk flest kjøper nye briller fordi synet endrer seg. 28 prosent av de som bruker optikertilpassede briller, kjøpte nye briller i løpet av det siste året.

– Samfunnet blir stadig mer synskrevende. Vi sitter mer foran skjerm, og det er slitsomt for øynene å fokusere på nært over lang tid, sier Tina Alvær.

TAR SYNET PÅ ALVOR

En av tre nordmenn over 15 år har vært til synsundersøkelse hos optiker det siste året. Og den store majoriteten er godt fornøyd med den hjelpen de får der.

Hele 84 prosent av de som har vært til synsundersøkelse det siste året, er svært fornøyd eller ganske fornøyd med konsultasjonen, viser undersøkelsen.

Tilliten til optikere er svært høy. Tillitsscoren ligger på 79 av 100 mulige poeng. For helsepersonell er det helt i toppsjiktet, ifølge Kantar.

Hvis man opplever endringer i synet, er det 79 prosent som sier at de vil kontakte optiker først. 📍

(Kilde: Pressemelding)

Det er lett å være optiker med Optoteam på laget

Vi hjelper optikere å fylle hull i bemanningen enten det er heltid eller deltid, med innleide ressurser eller med rekruttering av ansatte.

Ta kontakt på info@optoteam.no eller +47 411 10 404

Meld deg på vårt nyhetsbrev!

KLOKE VALG FOR STUDENTENE

Første og andre klasse optometri fikk i mars innføring i kampanjen Gjør kloke valg, der Norges Optikerforbund er en av samarbeidspartnerne.

Generalsekretær Hans Torvald Haugo fortalte om kampanjen, der hovedfokus er overforbruk av helsetjenester og hva man kan gjøre for å redusere dette overforbruket. I NOF har man sett på både over- og underforbruk i synsprøverommet. Disse punktene er blant annet publisert i Optikeren (se Årsmeldingen i nr. 1, side 28)

Et viktig poeng med kampanjen er å bevisstgjøre at noen tester, prosedyrer og

behandlinger er unødvendige, og noen har flere ulemper enn fordeler. En spørreundersøkelse gjennomført av YouGov har vist at en av ti opplever at det har blitt tatt unødvendig mange tester når de har vært hos optiker.

Haugo fortalte at prosessen startet med innspillsrunder der medlemmene kunne delta, og det var workshop på landsmøtet, som endte med en liste tiltak. I fjor høst

ble publikumskampanjen for Gjør kloke valg lansert, litt forsinket på grunn av korona-pandemien.

På grunn av at tredjeklasse var ute i sin lange praksisperiode i mars, var det denne gangen 1. og 2. klasse som deltok og fikk muligheten til å reflektere over sine fremtidige valg som helsepersonell. 📍

SEA2SEE
SEASTAINABLE VISION

WHAT IF WEARING GLASSES
COULD SAVE OUR SEAS?

100% MARINE PLASTIC
100% MADE IN ITALY
100% SEASTAINABLE

www.sea2see.org

OPTASE®

MOIST HEAT MASK

Nyhet!

Dokumentert lindring av symptomer fra okulære overflatesykdommer

SCOPE

Avansert
Hydrobead™
teknologi

Kan gjenbrukes
og renses

Lindrer
symptomer fra
MGD og blepharitt

10 minutter med
naturlig og konstant
varme

PROCORNEA
Spesiallinser

Nyhet! MODI Lenshelper

Modi Lenshelper er et produkt designet for å unngå problemer med infeksjoner på øyet som følge av uhygienisk håndtering av myke kontaktlinser

Modi Lenshelper er utviklet i Norge
og patentert i både Europa og USA

PROCORNEA
Spesiallinser

VR-BRILLER TIL BARN?

Det blir stadig mer populært å gi Virtual Reality (VR)-briller til barn, men det er ikke helt uproblematisk. Førsteamanuensis Ellen Svarverud ved Universitetet i Sørøst-Norge har råd om hva man skal passe på.

TEKST: INGER LEWANDOWSKI

Ellen Svarverud har skrevet doktorgrad hvor hun brukte VR for å forstå mer om hvordan mennesker samler informasjon og oppfatter det visuelle rommet. Hun er klar på at denne teknologien er kommet for å bli, og at den har et enormt potensial. Simulering av omgivelser og hendelser kan brukes blant annet i undervisningsøymed, ved smertebehandling, for å øve på sosiale ferdigheter i trygge omgivelser, og for å gi økt forståelse for andres perspektiver ved å gå inn i ulike livssituasjoner. Med VR blir opplevelsen mye sterkere enn ved vanlig skjermbruk. Sanseinntrykkene kan oppleves virkelige.

VR-brillene i markedet er ofte anbefalt til bruk for barn over 13 år eller 6 år. Svarverud forteller at disse anbefalingene ikke er faglig fundert. Det finnes foreløpig ikke mye forskning på hvordan VR påvirker øyne og kropp hos voksne og barn. Brillene er ofte utviklet

for voksne (vanligvis menn med normalt syn) og kan være store og tunge uten skjerminnstilling. Det betyr at skjermene ikke kan justeres i forhold til avstanden mellom øynene, og at de derfor ofte ikke havner rett foran øynene særlig hos barn og kvinner. Dette kan skape ubehag som bevegelsesyke og kvalme, sier Ellen Svarverud. Hun anbefaler voksne å være oppmerksomme på om barna forteller om ubehag i nakken, hodepine eller at de har trøtne og slitne øyne. Det er også viktig med hyppige pauser og variasjon. For å ha godt utbytte av å se i kunstig 3D, bør man helst ha to øyne som ser godt, sier Ellen Svarverud. Trolig er det de med godt syn som er best utrustet til å tåle VR-teknologien.

Barn som bruker briller til vanlig bør også bruke briller når de bruker VR. ●

(Kilde: Barnevakten.no/barn-vr-briller)

Uteblitt magasin?

Kontakt Fagpressens kundesenter man-fre 08:00-16:00.

Telefon: 21 04 77 46.
E-post: kundesenter@fagpressen.no

Vi sørger for å ettersende utgaven som er uteblitt for

OPTIKEREN

som er medlem i

FARLIG Å VÆRE BLIND I NORGE

Hele 11 % av synshemmede i Norge har vært utsatt for seksuelle overgrep. Det er dobbelt så stor andel som i den seende delen av befolkningen.

TEKST: INGER LEWANDOWSKI

Det er Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress som legger frem disse tallene. Når det gjelder livstruende sykdom eller skade, har 25% av de synshemmede opplevd dette, mot 13% blant de seende. Også når det gjelder andre alvorlige hendelser som fysisk vold, brann, eksplosjoner, forgiftning, trafikkulykker og andre ulykker, er synshemmede mer utsatt enn seende. Tallene kommer fram i en studie blant 736 blinde og svaksynte over 18 år.

– Studien forteller oss først og fremst to ting. Det ene er at synstap gjør det vanskeligere å oppdage fare, avverge risiko og flykte fra det du ikke kan avverge. Det andre er at vi på alle måter

lever i et samfunn som er tilpasset seende. Skole, utdanning, arbeidsliv, transport og fritidsliv – alt er utformet uten særlig tanke for dem som har svekket synssans, sier forsker Audun Brunnes ved Oslo universitetssykehus. Mange blinde og svaksynte lever også tilbaketrukket, noe som kan føre til livsstilssykdommer som hjerte- og karsykdommer, men også depressive lidelser. Utenforskap kan være en årsak.

Forbundsleder Terje André Olsen i

Blindeforbundet er ikke overrasket over tallene, og peker på nødvendigheten av universell utforming på alle områder, slik at synshemmede kan bli tryggere og delta i samfunnet på lik linje med andre.

Forskningen har ført til at Oslo Universitetssykehus nå har opprettet et nytt tilbud innen psykisk helsevern for blinde og svaksynte. ●

(Kilde: forskning.no/ Det er farlig å være blind i Norge)

IMPLANTAT GA BLIND KVINNE KUNSTIG SYN

Ved hjelp av en protese som ble implantert i hjernen, ble en blind kvinne i stand til å se en hvit linje og store bokstaver. **TEKST: INGER LEWANDOWSKI**

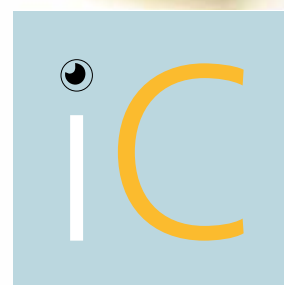
Det er forsker Eduardo Fernández ved Universidad Miguel Hernández i Spania, som har ledet forskningen og testet en oppfinnelse som kan få hjernen til å «se» selv om øynene ikke virker. Ideen var å bruke elektrisitet til å stimulere den visuelle hjernebarken som mottar signaler fra øynene. Protesen som ble implantert er en liten plate med 96 nåler som hver har en elektrode som påvirker ulike nerveceller i hjernebarken. Protesen ble koblet til et sett briller med et videokamera som «oversatte»

bilder til stimulering av elektroder. Forsøkspersonen var en 58 år gammel spansk kvinne som hadde vært blind i 16 år, og som plutselig kunne se lysflekker og bestemte mønstre som store bokstaver. Metoden er ikke å kurere blindhet direkte, men å skape kunstig syn ved å stimulere hjernen.

– Vi mennesker ser med hjernen, ikke med øynene, sier forskeren, som peker på at det er nødvendig med en trådløs protese med hundrevis av elek-

troder for å gi et brukbart syn. Fortsatt vet man ikke eksakt hvordan hjernen fortolker de signalene den får fra protesen. Nok hjerneceller må stimuleres, og man må finne ut hvordan man kan sende de riktige signalene fra kameraet til hjernen. Utfordringene er mange, men teknologien er enormt spennende, ifølge Eduardo Fernández. ●

(Kilde: <https://forskning.no/hjernen-medisinske-metoder-sykdommer/protese-i-hjernen-gir-blind-kvinne-kunstig-syn/1951872>)

OPTICAL GROUP

Full frihet, eierskap og svært gode innkjøpsavtaler!

Ikke alle optikere ønsker å være en del av en større kjede, men alle ønsker gode betingelser. Som medlem av iC Optical Group beholder du friheten til å drive bedriften din som du vil, samtidig som du nyter godt av svært gode innkjøpsavtaler.

iC Optical Group gir medlemsbedriftene best mulige innkjøpsvilkår, samtidig som hver bedrift har et reelt eierskap til alliansen. iC forhandler fram gode innkjøpspriser for alle medlemmene samlet, og du beholder kontrollen over din egen butikk.

iC Optical Group er unik på mange måter. Det er et aksjeselskap hvor hver medlemsbedrift disponerer en aksje, og er medeiere i selskapet. Alle medlemmer skal ha full oversikt over hvordan selskapet drives.

Hovedårsaken til at butikker blir medlemmer hos oss, er større frihet og gode økonomiske betingelser.

Fakta iC Optical Group AS

- Ble stiftet etter at innkjøpsgruppene Frie Norske Optikere og Interlens slo seg sammen, og har vært i drift siden april 2017
- Har i dag 31 medlemsbedrifter spredt over hele landet
- Hver butikk beholder sin egenart i sitt lokale miljø
- Svært gode leverandørbetingelser
- Alle medlemsbedrifter er medeiere i selskapet
- Ingen medlemsavgift

Vil du vite mer om iC Optical Group?
Nøl ikke med å ta kontakt.

Telefon: 991 01 417
E-post: ic@opticalgroup.no

icopticalgroup.no

HVA SKAL NOF VÆRE?

I vinter har Norges Optikerforbund gjennomført en digital rundreise for å møte medlemmene og få innspill til hva NOF skal være i fremtiden. Her er hovedpunktene.

TEKST: DAG ØYVIND OLSEN

Møteserien startet i nord og ble avsluttet i sør. Bakgrunnen var medlemsundersøkelsen som ble gjennomført høsten 2020. Her kom det frem mange ønsker om hva NOF skal være. De store spørsmålene er hva som opptar medlemmene i arbeidshverdagen, og hva et fellesskap gjennom NOF kan gi.

DETTE SIER MEDLEMMENE

De viktigste innspillene er at optikere har et stort hjerte for faget, og at det er viktig å bevare og videreutvikle profesjonen. Det er bred enighet om at dette arbeidet er den aller viktigste oppgaven for NOF, og at det er NOF som må drive den faglige utviklingen fremover. På dette punktet er optikere over hele landet samstemte.

Innenfor faget mener medlemmene at optikere kan få utvidet sine arbeidsoppgaver. Det er viktig å styrke optikerens faglige posisjon i samfunnet og øke befolkningens oppfatning av optikere. Optikers ansvar og faglige påvirkning i butikk er også viktig. Optikere må slutte å måles på salg i butikk. Samarbeid med andre organisasjoner, offentlige instanser, politikere og informasjon til publikum trekkes frem.

YNGRE MEDLEMMER

Norges Optikerforbund står ved et veiskille også i medlemsmassen, og det er viktig å få de unge optikerne på banen. Det er ønsker om en sterkere og tydeligere organisasjon som optikere opplever å ha i ryggen, faglig og praktisk. NOF bør ikke bli en arbeidstakerorganisasjon, men kan arbeide for å tilrettelegge for de som har behov for å knytte seg mot en slik organisasjon.

Det er en økende gruppe medlemmer med behov for hjelp i lønns- og arbeidsspørsmål og denne bistanden kan utvides. Flere har etterlyst lokale møteplasser i NOF-regi og muligheter for lavterskeltilbud for faglig påfyll og diskusjoner der man er, som også kan ha en sosial funksjon. Samtidig som en nasjonal fellesarena gjennom landsmøte og fagkonferanse bevares.

TIL STEDE DER VI ER

For å beholde medlemmer, må NOF tenke nytt og være mer tilgjengelige på mediekkanaler der yngre optikere ferdes.

Norges Optikerforbund har en formålsparagraf som fortsatt er dekkende for hva forbundet skal være:

”

Norges Optikerforbund er en interesseorganisasjon for norske optikere med formål å bidra til at medlemmene yter samfunnet best mulig synshjelp, og å ivareta medlemmenes faglige utvikling og fagpolitiske interesser.

På de neste sidene kan du møte tre av medlemmene som deltok på møtene, og høre om deres tanker og innspill om hva NOF skal være. Og arbeidet er på langt nær avsluttet. Det jobbes videre med å forme fremtiden til NOF. ●

EN OPTIKER MED LITT ANDRE ERFARINGER

På Brilleland i Fredrikstad jobber en engasjert optiker, med en spennende yrkeserfaring fra Nederland. Møt 33 år gamle Jantien Bergmann. Allerede som 7-åring visste hun at det var optiker hun skulle bli når hun ble stor. Valget var også godt begrunnet: – Jeg ville hjelpe mennesker i hverdagen, uten å gjøre dem vondt.

TEKST: MERETE BØE

Hva er mer fantastisk enn et optisk hjelpemiddel! Man bare tar på seg briller eller kontaktlinser, så endres man fra å ha store synsutfordringer, til å være velfungerende hvor man kan oppnå alt man kan tenke seg. Selv hadde hun -6,00 DS.

STOLT OPTIKER I NEDERLAND

I Nederland, som i Norge, er det ett studiested for optometri, der det finnes både fulltids- og deltidsstudie på bachelornivå. Som fulltidsstudier er Bachelorutdanning i Nederland 4 år.

Den største forskjellen mellom den norske og nederlandske utdannelsen, er at det også finnes en utdanning som butikkoptiker. Denne utdanningen er 3 år og har ikke beskyttelse i den nederlandske helseloven.

For å beholde tittelen som optometrist i Nederland, stilles det krav til etterutdanning og det å holde seg faglig oppdatert. Dette er årsaken til at Jantien helt bevisst omtaler seg som optometrist og ikke optiker.

En annen stor forskjell ved å være optometrist i Nederland og Norge, er kostnadene knyttet til medlemskap og etterutdanning. Det koster rundt 4000 kr i året for medlemskap i OVN (Optometristen Vereniging Nederland). Dette betales ikke av arbeidsgiver, men det forventes at man er medlem her. All etterutdanning må man og betale selv. Som student

var det også en selvfølge med medlemskap. Dette var både sosialt og ga fordeler, som rabatter på instrumenter og webinarer. Det var også tilgjengelig studiehjelp og bistand til å komme i kontakt med arbeidsgivere.

Jantien var ferdig utdannet i 2010. Hun har blant annet jobbet ved øyeavdelingen på et sykehus, og vært assistent ved øyeoperasjoner. Denne erfaringen gjorde at hun stadig ble klinisk utfordret og fikk en spesialisering i øyets fremre segment og refraktiv kirurgi.

TRIVSEL PÅ JOBB OG KOMBINASJON MED FAMILIELIV

Det er viktig for Jantien å bli klinisk utfordret i jobben. Den kliniske erfaringen fra tiden som optiker på sykehus, har vært veldig bra å ha med seg. Man kan fort kjede seg hvis det er det samme hele tiden, derfor liker Jantien uforutsette akutt-timer. Det å utvikle seg, tilegne seg ny kunnskap om glass, lære seg nye kontaktlinseteknikker og kliniske metoder, og samtidig holde seg oppdatert, er viktig.

Dette med spesialisering er også noe hun brenner for. Engasjementet har ført til at hun har tatt ansvaret for å bygge opp en spesiallinsepraksis, samtidig som hun sitter i fagrådet i Brilleland og har rollen som mentor og støttespiller for andre optikere. Dette engasjementet gjør at hun nesten ikke kan vente med å komme tilbake i jobb, da hun nå er i for-

eldrepermisjon. Hun har sett at det kan være en utfordring for småbarnsforeldre å jobbe i butikker som ligger på sentre. Det betyr sene kvelder som ikke er forenelig med familieliv. Selv har hun en avtale hvor arbeidstidene er tilrettelagt hennes familiesituasjon.

– Det er viktig å si ifra om hva som er viktig for deg når det gjelder kombinasjonen jobb og familie. Optometriste må opprettholde det å være attraktive arbeidstakere som kan stille krav til arbeidstid.

Det er også viktig å stille spørsmål ved hvor god en synsprøve er når den gjøres etter klokka seks på ettermiddagen. Pasienten har da ofte sittet en lang dag foran en PC. Dette gjelder jo spesielt i forhold til kontaktlinsekontroller, men også refraksjon til briller.

Hvorfor er NOF viktig for deg?

I Nederland blir man ikke tatt på alvor hvis man som optometrist ikke er medlem av OVN. Man får rett og slett ikke jobb. Det er vanlig at autorisasjonen henger i vinduet til forretningen. Kunder og pasienter får da informasjon om at her jobber det en seriøs og dyktig optiker med høy faglig kvalitet.

– Det har alltid vært en selvfølge å være medlem av NOF, men det er ikke så viktig som jeg hadde håpet det skulle være, sier Jantien. Årsaken til dette er den erfaringen hun har med seg fra å være medlem i OVN.

– Når man er medlem i en forening, er man stolt av å være medlem, og det bør være en selvfølge å bidra aktivt for å gjøre laget bedre! Som optometrist i Nederland er det vanlig å være med på regionsmøter, landsmøter, etterutdanning og kurs. Det er dessverre ikke den aktiviteten hun er vant til her i Norge. Etter 5 år i Norge ser hun at man ikke kan bruke pandemien som en unnskyldning på dette. I denne perioden vi har vært i med pandemi, burde det i enda større grad vært holdt ulike webinarer, som et lavterskeltilbud. Det hun kanskje er mest overrasket over, er at det ikke holdes regionsmøter på tvers av kjeder. Det er viktig å samarbeide på tvers av kjeder, spesielt med tanke på å henvise pasienter til rett kompetanse hvis man faglig ikke kommer helt i mål selv. Regionsmøter er gode arenaer for å diskutere saker og legge frem kasus.

Hva kan NOF gjøre for deg?

– NOF har oppnådd veldig mye for yrket vårt allerede, sier Jantien. Likevel er hun helt klar på hva NOF kan gjøre i fremtiden, og hun bidrar gjerne!

- Bidra til en større anerkjennelse for hva en optometrist kan.
- Bedre samarbeidet mellom optometriste, fastleger og øyeleger.

I Nederland forventes det at alle er medlemmer i optometristenes organisasjon, sier Jantien Bergmann.

- Sørg for at optikere får et større ansvar for fundusundersøkelser hos ulike pasientgrupper. Hun nevner da spesielt: Diabetes, hypertensjon og glaucomrisiko.
- Fjerne stempelet om at optikere er en profesjon som bare «pusher» briller.
- Ta initiativ for regelmessig regionsamlinger uavhengig av kjedetilknypning.

FREMTIDEN

Alle må ta ansvar for egen fremtid. – Ingen andre kan bestemme over min yrkesfremtid!, sier hun. Det som driver Jantien er den faglige utviklingen. Siden hun har sin utdanning fra Nederland, var hun ikke kjent med USN og nivået der. Derfor tok hun OCT-kurs ved USN i fjor. Dette har videre ført til en søknad til Master i optometri og synsviten-skap, med fordypning i allmennoptometri.

Det er et stort engasjement for optometri hos Jantien. Så hun må bare bli ferdig med sin permisjon før hun skal tilbake til jobben i Brilleland! 📍

Arturo Suncin ønsker mer tilstedeværelse fra NOF.

NAVN: ARTURO SUNCIN

ALDER: 35

ARBEIDSSTED: HAUKELAND
UNIVERSITETSSJUKEHUS, BERGEN

– De viktigste faktorene for at jeg skal trives på jobb, er å få optikerrelaterte oppgaver og å utvikle meg faglig, sier Arturo Suncin. – God tid til pasientene, godt utstyr og gode kolleger hører også med.

Arturo er opprinnelig fra El Salvador og har jobbet som optiker både i Spania og i Colombia.

Hvordan er din erfaring fra å jobbe på sykehus i forhold til i butikk?

– Det er veldig forskjellige arbeidsmiljøer med hver sine positive og negative sider.

At sykehus har startet en prosess med å inkludere optikere i driften, er veldig positivt og gjør at mange øyeleger begynner å se verdien av å jobbe med optikere. Den negative siden er at optikere får oppgaver som ikke er relatert til yrket deres. Her er det en prosess som vi optikere må bygge trinn for trinn.

Optikerrollen i butikk er derimot godt definert. Hovedfokus er likevel salg og effektivitet.

STORT ENDRINGSPOTENSIALE

– NOF et viktig organ som vi er avhengig av for å kunne utvikle yrket vårt. At Norge og Storbritannia går for å være

de land hvor optikeryrket gir mest respekt, tror jeg vi kan takke forbundet for.

Hva tenker du at forbundet kan gjøre for deg i fremtiden?

NOF må jobbe for å øke kunnskapen om yrket og det faktum at vi er helsepersonell. Kunder i butikk må læres opp til å forstå at vi ikke er selgere men optikere.

I Colombia hadde jeg godkjenning til å skrive ut resepter, det bør vi også få her.

NOF bør sørge for flere kurs og bedre opplæring til sine medlemmer. For eksempel kunne vi hatt et «knutepunkt eller hub for profesjonell utvikling» på nettsiden som kun er til medlemmer. Her kan vi ha webinars, ulike verktøy, kurs, digital bibliotek, osv. De fleste brilleforretninger er nå eid av personer uten optikerbakgrunn.

NOF bør kurse- og veilede optikere som ønsker åpne sin egen butikk. Et annet ønske er at NOF kunne bli bedre på å inkludere «unge» optikere og ha en tettere dialog på deres plattformer.

JEVNE TRIVSELSUNDERSØKELSER

Som optiker står du som oftest alene og det er viktig å ha et tydelig forbund i ryggen. NOF bør foreta jevnlig medarbeiderundersøkelser og passe på at optikeren trives på jobb.

Jeg skulle også ønske NOF var bedre på å annonsere og informere om kurs og muligheter for etterutdanning både nasjonalt og internasjonalt.

Det er også en jobb å gjøre i forhold til endringsvilje. Mange optikere slår seg til ro på jobben med det de allerede kan. Optometrifaget er stort og rommer så mye mer enn å selge briller og linser. Ved å bidra til høyere lønn, vil NOF gjøre det lettere å motivere optikere til å videreutdanne seg.

BEHOV FOR FAGLIG PÅFYLL

– For å trives i jobben, er det viktig at jeg får utviklet meg faglig. Jeg skulle gjerne sett at NOF opprettet et sted hvor man kunne ha hentet oppdatert informasjon om verdens optometri.

Vi skulle også gjerne hatt mulighet til å forske på befolkningen vår. Det finnes mange studier fra andre land, men lite fra vårt eget.

Det er jeg selv som skal forme min fremtid som fagperson, men universiteter, arbeidsgiver og NOF er også viktige faktorer for å nå de mål man setter seg. Jeg skulle gjerne hatt mulighet til å ta en master/PhD mens jeg jobber, forsikrer Arturo som har en master i allmenn optometri og nå er i ferd med å ta sin andre i pediatri- og synstrening. 📍

– NOF bør gjøre seg mer aktuell for nye optikere og studenter, sier Vilde Harsvik, som anbefaler forbundet å være mer på de digitale kanaler hvor de unge er.

NAVN: VILDE HARSVIK

ALDER: 25

ARBEIDSSTED: BRILLELAND, OSLO

De viktigste faktorene for at jeg skal trives på jobb, er å ha et godt samarbeid med kolleger, og å ha spennende arbeidsoppgaver, sier Vilde Harsvik. – NOF gjør mye på et mer nasjonalt plan, men jeg føler ikke at forbundet er så synlig når det gjelder oss optikere i hverdagen.

– Jeg var på NOF-møtet i forbindelse med meningsmålingen, men ellers har jeg deltatt lite på deres arrangementer. Som regel har jeg hørt om dem først i ettertid. Aktivitetene blir mest annonsert på deres nettside, og der er jeg sjelden innom, sier Vilde Harsvik.

Til daglig er hun en del av en stab på 3-4 optikere hos Brilleland, Stenersgata i Oslo.

– Vi har et godt arbeidsmiljø og har god kontakt med andre butikker i kjeden. Innimellom treffes vi til felles lønningspils hvor vi kan snakke fag, men jeg savner sammenkomster på tvers av hvor man jobber, sier hun.

MER TILSTEDEVÆRELSE

– NOF er viktig for bransjen generelt. De er et sterkt talerør opp mot myndighetene og fikk som et eksempel reversert

kutt i briller for barn. Jeg skulle imidlertid ønske at det også var en organisasjonen som styrket oss mer direkte i hverdagen.

Kurs, foredrag, seminarer, – NOF burde være en mer aktiv møteplass for sine medlemmer. Et sted for faglig påfyll.

ET VIKTIG MØTESTED

– Optikerfaget blir et stadig bredere fag. Vi hadde trengt en organisasjon som hjalp oss med å følge med på den internasjonale utviklingen. Brilleland er flinke til å arrangere kurs for sine ansatte, men jeg savner et forum i tillegg, hvor man kunne møtes og diskutere kasus, og utveksle erfaringer på tvers av bransjen.

Slike fagtreff behøver ikke alltid være nasjonale, men kan gjerne også foregå regionalt, understreker hun. – Det sitter dessuten mange dyktige ressurser i styret som kunne vært viktige foredragsholdere. Av og til kunne det vært nok å møtes på en cafe for å diskutere kasus og utvekslet erfaring.

RETTE KANALER

– Forbundet bør også gjøre seg mer aktuelt for nye optikere og studenter, og ikke minst møte oss på de kanaler vi er.

De færreste er inne og sjekker på NOFs nettside. Hadde NOF vært på TikTok, Snapchat og Insta, hadde flere fulgt med i det som skjer.

Å være faglig oppdatert er viktig og gjør det mer inspirerende å jobbe. Man kan alltid bli bedre, og det er alltid noe nytt å lære. På sikt vil jeg gjerne også velge andre grener av faget og etterhvert ta en master. Grunnen til at jeg foreløpig ikke har etterutdannet meg, er at jeg er fornøyd der jeg er nå, og jeg tror det kun står på meg selv om eller når jeg vil tilbake til skolen. Det kommer når det kommer.

Selv om jeg har gode kolleger rundt meg og absolutt ikke føler meg alene på post, skulle jeg imidlertid gjerne hatt et NOF som inviterte til flere sosiale og faglige treff, på veien. Det hadde gitt næring i arbeidshverdagen. 🍷

SPRINTER MED TO PROSENT SYN

Som niåring kom han til Norge som flyktning fra Kongo i 2003. Raskt utmerket Salum Kashafali seg som en dyktig fotballspiller og sprinter. Med gull i NM for juniorer i sprint lå en lysende idrettskarriere foran unggutten. Så kom øyesykdommen som tok synet hans.

TEKST OG FOTO: TRUDE ELISABETH HENRICHSEN

– Jeg blir ikke sliten av all treningen fysisk, men psykisk ved hele tiden å måtte orientere meg, forteller sprinteren som trener 36 timer i uken.

Gullvinneren fra Paralympics i Tokyo har kun to prosent syn, men har satt sitt krystallklare mål: Gull i sommer-OL 2024. Nå har Brilleland blitt med ham på laget. Niåringen ble raskt en del av fotballmiljøet i Bergen etter at han kom til landet som kvoteflykning fra Kongo i 2003. Først åtte år senere prøvde den kjappe spilleren seg på friidrett. Allerede i sin første sesong sikret junioren seg gull i NM. Dermed ble ballen byttet ut med 100 meter og 200 meter sprint. I 2018 ble det imidlertid bråstans i Salum sin lysende friidrettskarriere.

EN SJELDEN GENSYKDOM

Usentimentalt forteller han sin historie:

–Jeg åpnet kjøleskapsdøren for å lage meg frokost og så plutselig ingen ting. Min første tanke var at jeg hadde studert for lenge dagen før, så jeg drakk et glass vann og la meg under dyna igjen. Da jeg ikke merket noen forandring, og i tillegg mistet balansen, ble jeg alvorlig bekymret. Legens første tanke på legevakten, var at jeg hadde hjerteproblemer.

Diagnosen skulle derimot vise seg å være Stargards, en genetisk betinget netthinnesykdom.

MED BEGGE FORELDRE SOM BÆRERE

Over natten var synet hos 23 åringen redusert til kun fem prosent.

Merket du noe i forkant?

– Selv om jeg som liten gjorde det samme som andre barn, har jeg nok hatt litt dårligere syn. Kanskje har jeg sett rundt åtti prosent uten at jeg har tenkt over det. At jeg hadde en medfødt øyesykdom som plutselig slo ut på denne måten, kom som et sjokk.

Nå har hele familien testet seg. Selv om begge foreldrene er genbærere, slik tilfellet er hos oss, er det likevel kun fem prosent sjanse for at sykdommen slår ut på barna. Heldigvis er det kun jeg som har arvet sykdommen og ingen av mine søstre.

Er du bitter?

– Nei, jeg unner ikke min verste fiende dette, sier han med en rask latter. – Det var som om hele verden raste sammen. Barndommen i Kongo var preget av sult og fattigdom. Det kunne gå dager uten at vi klarte å finne eller tigge oss til noe å spise. *Hva slags fremtid ventet meg nå? Hvordan ville et liv som sterkt synshemmet bli?*

– For å unngå medlidenhet og bekymring blant familie og venner, holdt jeg diagnosen for meg selv det første året. Jeg snakket kun med legene på Haukeland sykehus og ansatte i Blindeforbundet. Resten av tiden brukte jeg til å omstille meg til en ny hverdag.

Legenes holdning var imidlertid tydelig: Drømmen om en sprintkarriere var brutalt knust.

INDRE DRIVKRAFT

Salum sluttet å trene, men etter et langt avbrekk fra idretten, tok savnet etter miljøet over.

– Jeg begynte å lese meg opp på andre parautøvere, forteller han. – Faktumet at de slet med synlighet i media og det å få sponsorer, vekket kampviljen i meg både overfor min egen idrettskarriere og for systemet.

Jeg styrket meg selv i at *jeg kan klare det*. Hvorfor skulle andre fortelle meg hva jeg kunne få til? Det var det bare jeg som kunne gi svar på.

VERDENS BESTE

To år og et utall treningstimer senere stiller Salum igjen på startstreken sammen med funksjonsfriske. Denne gang i NM 60 meter innendørs. Skarpsynet er borte, men gjennom farger, kontraster og fem prosent sidesyn, sprinter han inn på 2. plass.

Året etter blir han klassifisert som paraidrettsutøver og har nå verdens beste tid på 100 meter i klasse sterkt svaksynt. I tillegg tok han gull i samme øvelse i de paralympiske leker i Tokyo 2021.

KJÆRKOMMEN LAGSPILLER

Drømmen er nå Sommer-OL i Paris 2024, og med seg på veien har han fått en sponsor med sammenfallende verdier og holdninger som han selv.

– Jeg har prøvd å gjøre meg synlig i media og etterhvert som jeg har begynt å få meg et navn, har ulike sponsorer meldt seg. Drømmen har vært å finne noen med de samme

FAKTA STARGARDT

- + Stargardts sykdom (også kalt Stargardt maculær dystrofi), er den mest vanlig nedarvede makuladystrofien hos barn og voksne, likt fordelt på kvinner og menn.
- + Ca 1 av 8000-10 000 får det.
- + Pasienter får bilateralt sentral synstap, inkludert redusert fargesans og sentrale skotom.
- + Stargardts starter oftest i barndommen, men noen får det som ung voksen, men også senere i livet. Jo senere det starter, jo bedre prognose.
- + Det er et gradvis tap av retinal funksjon og struktur over tid, men det er stor variasjon på hvor fort det utvikler seg.
- + Prognosen er dårlig. Så snart visus synker under 0,5, reduseres den ganske fort og stabiliserer seg ofte ved visus 0,1- 0,05.
- + Det finnes ingen behandling nå, men det forskes på området.

(Kilde: British Journal of Ophthalmology og Clinical Ophthalmology, Kanski)

verdier som meg. Det har jeg gjort i Brilleland. Å ha dem med på laget, er både fantastisk og motiverende. Endelig er jeg sikret en økonomi som bidrar til at jeg kan satse enda mer, ikke ved å trene mer, men ved å hvile mer.

FØLG DRØMMEN

– Jeg vil fortsette å jobbe for å være verdens raskeste og å inspirere andre til å følge sine drømmer uavhengig av funksjonalitet. Ingen skal fortelle andre hva de kan få til, det er det bare en selv som kan bestemme.

I dag har jeg kun to prosent syn, og ifølge legen min vil også det forsvinne på sikt. Jeg vil helst ikke tro på det og jobber heller med 100 prosent fokus på det jeg kan. Han tar en tenkepause før han fortsetter:

– Det med syn er viktig. Hadde jeg sjekket det tidligere, tror jeg overgangen til å nesten ikke se, hadde vært lettere.

Hvis jeg hadde visst at jeg var disponert for en arvelig synssykdom, ville jeg taklet mye annerledes. Emosjonelt, fysisk, psykisk – da hadde jeg sluppet at alt kom på en gang.

Han gir et fast håndtrykk til farvel. – Det har tatt lang tid, men jeg er heldig som har klart å få noe godt ut av situasjonen, avslutter han. – Det verste er å være helt frisk uten visjoner. Hvis du ikke vet hvem du er eller hva du drømmer om, ser du dårligere enn meg. ●

EN UNIK IDRETTS- UTØVER BÅDE PÅ OG UTENFOR BANEN

– Salum er en fantastisk idrettsutøver med tydelig dedikerte mål. Hans verdishenning om at alle skal med, harmonerer med Brillelands ambisjon om å være en organisasjon for alle. Vi gleder oss til å følge ham frem mot sommer-OL i Paris i 2024, sier Frithjof Leergaard.

Frithjof Leergaard

– I Brilleland har vi stort fokus på inkludering og mangfold. I tillegg er vi en kommersiell bedrift der vi setter mål for hva vi ønsker å oppnå. Da vi fikk tilbud om å støtte Salum frem mot OL i Paris 2024, så vi at dette passet helt utmerket for oss og for vår bedriftskultur, forteller Frithjof Leergaard, administrerende direktør i Synoptik Norge, som driver kjedene Brilleland og Interoptik.

STORT HJERTE OG SOSIALT ENGASJEMENT

– Grunnen til at vi har valgt å sponse Salum, er fordi han er en unik idrettsutøver med dedikerte mål for hva han ønsker å oppnå, selv med svært nedsatt synsevne. Utenfor idrettsbanen er han dessuten sterkt engasjert i at «alle skal med». Han jobber aktivt i stiftelsen VI, og han jobber med unge som har det vanskelig. En kav bergensk flyktning fra Kongo er dessuten noe vi i Brilleland lett identifiserer oss med. Salum ønsket å kunne satse enda tyngre på idretten, og hadde behov for at noen hjalp ham økonomisk med å følge drømmen – og det er hva vi da gjør i Brilleland. Våre verdier er Folkelig, Profesjonell og Tilgjengelig – her trykker Salum på alle knappene, sier Leergaard.

SOLIDE BIDRAGSYTERE

– I Brilleland har vi i mange år brukt ressurser og lagt til rette for sosialt engasjement blant våre ansatte. Vi har i en årrekke støttet Vision for All, som arrangerer prosjektreiser til land i andre verdensdeler der hjelp med synsutfordringer ikke er en selvfølge. Våre optikere deltar på disse turene, og vi støtter dem og Vision for All slik at dette blir mulig. Salum sitt sosiale engasjement her hjemme og i Kongo passer sånn sett fint inn i dette arbeidet for Brilleland, sier Leergaard, som nå gleder seg til å følge Salum på veien mot nye mål. ●

CHASE THE LIGHT*

*L'intensité pour quête idéale

2

BACALL SS541006

3

DRIVING HERITAGE CAPSULE

2

4A

3

5A

FRILANS- OPTIKER MED BASE I NORD

Etter å ha jobbet et år i Oslo, sa Trude Johansen opp jobben som optiker for å sette kurs mot Lofoten. I dag er hun godt etablert som frilanser med enkeltmannsforetak og frihet til å jobbe når og hvor hun vil.

TEKST OG FOTO: TRUDE ELISABETH HENRICHSEN

Fordelen med å etablere eget enkeltmannsforetak, er friheten til å velge når og hvor jeg vil jobbe. Jeg vet ikke hva rekrutteringsbyråene tar, men jeg tenkte heller å jobbe hos dem hvis jeg ikke klarte jobben selv, sier Trude Nygard Johansen.

Etter å ha jobbet et år hos Krogh Optikk på Majorstua, bestemte den da 23 år gamle optikeren seg for å si opp sin faste stilling og flytte nordover.

– Det var ikke det at jeg ikke trivdes i jobben. Kollegaene var verdens beste, og jeg lærte masse både i butikken og gjennom kjedens interne kurs. Uten den selvtiliten og erfaringen jeg fikk bygget opp der, tror jeg knapt jeg ville våget å kaste meg ut i frilanstilværelsen. Grunnen til at jeg tok valget, var at jeg savnet naturen og tid til å ha en mer aktiv fritid. Jeg forsto at bylivet ikke var noe for meg. Istedet ville jeg teste livet nordpå, forteller hun.

MED OPTIKERYRKET I BLODET

En åpen søknad til fem ulike optikerforretninger i nord ga full pott. Samtlige tilbød fra 50 – 100 prosent fast stilling. Valget falt på Leknes i Lofoten, men etter et år med lange arbeidsdager og til tider ukurant arbeidstid, bestemte hun seg for å fortsette å jobbe på frilansbasis.

– Jeg gikk noen runder i tenkeboksen. Konklusjonen ble at jeg ville prioritere fritid og natur i Lofoten. Jeg ville jobbe slik at jeg tjente nok til å betale alle utgifter, og ikke mer enn det. Ville det bli vanskelig å få oppdrag, hadde jeg dessuten en mamma som er optiker med egen butikk på Tynset. Det ville alltid være mulig å jobbe hos henne.

ENKEL ETABLERING

– Første steg var å etablere enkeltmannsforetak. Det var så enkelt at jeg lurte på om det kunne være riktig, forsikrer hun leende. – I tillegg opprettet jeg egen sykeforsikring, samt ansvars- og yrkesskedeforsikring gjennom NAV.

Det første året prøvde jeg meg på en ordning hvor jeg jobbet 14 dager hos mamma og resten av måneden i Vesterålen, men det ble altfor mye tid som gikk bort til kjøring. Nå avløser jeg på Tynset og på Sortland ved behov. Siden jeg er bosatt i Lofoten, er det naturlig mer jobb i Vesterålen, så i en vanlig uke jobber jeg som regel tre dager der.

UHELDIG STARTPUNKT

Var det mye lover og regler å sette seg inn i?

– Nei, det var stort sett kun å registrere firmaet i Brønnøysundregisteret. I tillegg skaffet jeg meg en regnskapsfører og sørget for å få på plass det som trengtes vedrørende pensjon

Det er en liten eventyrer i meg, forsikrer Trude Johansen. Den reiseglade 26-åringen tok blant annet deler av optikerstudiet i Australia. Nå er det Nord-Norge som gjelder.

og forsikringer. Som selvstendig næringsdrivende må du også betale inn forskuddsskatt hvert kvartal.

Hvordan har mengden oppdrag vært?

– Selv om jeg startet høsten etter at landet ble stengt ned på grunn av koronaen, har det gått greit. Nå har jeg frilanset i to år og er som regel booket ca. tre måneder fram i tid. Noe av det første jeg gjorde da jeg skulle etablere meg som frilanser, var å ta kontakt med ulike butikker innenfor en radius av fem timers kjøring fra der jeg bor. Vi er en god gjeng som liker å dra på turer sammen, så jeg ville gjerne bli værende i Lofoten. Jeg jobber som regel tirsdag til torsdag, og ellers ved behov. Resten av uken har jeg fri til å nyte naturen med gode venner her nord. Jeg kunne ha jobbet masse og tjent mer penger enn nå, men enn så lenge prioriterer jeg friheten til å velge hvor og når jeg skal jobbe, sier 26-åringen fornøyd. 🍷

B.I.G. VISION® FOR ALL MED B.I.G. NORM™

BIOMETRISK PRECISION BASERT PÅ KUNSTIG INTELLIGENS (AI)

B.I.G. NORM™ - biometriske intelligente glass fra Rodenstock basert på AI. Ved bruk av en ny norm i glassberegningen, kan enda flere progressive brukere få glede av fordelene med biometriske intelligente glass.

RODENSTOCK

Because every eye is different

Caroline Branzén er daglig leder og Philip Telle optiker hos Okkult Eyewear på Frogner i Oslo. Her jobber det også optikerassistenter som foretar enkel refraksjon, noe butikken er mest kjent for.

SKUMMELT MED OKKULT?

Da Okkult åpnet sin butikk på Frogner i Oslo i fjor høst, stod spioner fra optikerbransjen i kø. Her kom en ny aktør som tilbød gratis synssjekk!

TEKST OG FOTO: DAG ØYVIND OLSEN

Butikken er lys, luftig og lekker. Brillekolleksjonen egendesignet med skandinavisk tilsnitt. Men det er ikke grunnen til at Okkult har fått så mye oppmerksomhet. De har et konsept der man kan få gratis synssjekk, en refraksjon gjort av optikerassistent og med utstyr styrt av kunstig intelligens (AI). I butikken er det også et vanlig synsprøverom. Her er det mulig å få gjort en synsundersøkelse med sjekk av øyehelse, utført av optiker.

Historien om Okkult startet for litt over ett år siden. Svenske Caroline Branzén hoppet av en karriere som hotelldirektør og relokerte til Oslo med sin norske kjæreste. Med investoren Askeladden i ryggen, ble Okkult født som et helt nytt konsept innen optikervirksomhet i Norge. Askeladden står bak moderne og digitale helsetjenester som Dr. Dropin og lavpriskjeden Cutters for hårklipp. De tenker nytt innen helse og velvære.

Vi møter Branzén og optiker Philip Telle i butikken i Oslo.

– Vi har hoppet over alle mellomledd og skapt en brillekolleksjon der vi kan tilby høy kvalitet på innfatninger til en lavere pris. Glassene har ferdig coating og kommer til en fast pris. Vi fokuserer ikke på oppsalg. Det behøver ikke være mer komplisert enn det, sier Caroline.

Innfatningene er laget av en fransk designer, inspirert av skandinavisk arkitektur. Alle de 15 innfatningene leveres også som solbriller, og som blålysbriller uten styrke i glassene.

GRATIS SYNSSJEKK

Men det er det som skjer før man står med en brilleseddel i hånden, som har generert oppmerksomhet. Da butikken åpnet i fjor høst, skjedde det til stor oppmerksomhet i optikerbransjen.

– Det var mange mystery shoppers og mye hvisking i butikken. Vi fikk spørsmål i chatten vår om hvem som var våre leverandører av utstyr og glass, og om hvordan undersøkelsene fungerte. Vi opplevde rykter, usannheter og heftige diskusjoner i optikerfora. Men mange eiere og kjeder kom også på åpne besøk, folk som presenterte seg. Det satte vi pris på, sier daglig leder Caroline Branzén.

Hun presiserer at den gratis sjekken er kun en refraksjon for å finne brillestyrken.

– Den tilbys bare folk over 16 år, og vi informerer om hva den er med en disclaimer når kunden bestiller, på nettsiden vår og i butikk. Alle skal vite at de ikke bestiller en øyehelseundersøkelse, men en styrkemåling for brilleglass, sier Caroline. Optiker Philip Telle supplerer.

– En optikerassistent er mellomledd mellom det AI-baserte systemet vårt og kunden. Det er algoritme-basert. Det foretas rasjonelle valg som styrer phoropter på samme måte som jeg ofte ville gjort. Og avansert software koblet opp mot phoropteret bidrar til mest mulig presise undersøkelser, ifølge de to.

Synssjekken tar omtrent et kvarter, og på forhånd har kundene svart på et disclaimer som blant annet opplyser om at de ikke skal gjennomføre en øyehelseundersøkelse, men kun få målt brillestyrke. Dersom de ønsker mer, bes de ta en vanlig synsundersøkelse hos optiker.

Optikeren ser gjennom resultatene i etterkant for en kvalitetssjekk, eller om det er noe som bør følges opp. Han er faglig ansvarlig for utstyret som er kjøpt inn og undersøkelsene.

– Med dette utstyret mener jeg vi også klarer å ta hensyn til akkomodasjon på en god måte, sier optiker Philip.

FORNØYDE KUNDER

– Erfaringene til nå er gode. Folk liker brillene. De synes det er et kult konsept og med bra service. Vi har et gjennomsnitt på over 9 av 10 i kundescor. Vi ligger på lave procenter i reklamasjoner, sier Caroline. Det betyr at de fleste er godt fornøyde med hvordan brillene fungerer. Optikeren sier jobben her ikke er så annerledes enn de andre butikkene han

har arbeidet i. Og hvis det kommer akutte tilfeller, henviser han som tidligere til spesialist og foretar synsundersøkelser på tradisjonell måte for de som ønsker det.

– I bunn og grunn er det opp til kundene å bestille det de vil ha av undersøkelse. Så langt er det et stort flertall som har bestilt gratis synssjekk, sier Philip Telle.

Blir det flere Okkult butikker?

– Vi får se hva fremtiden bringer. Det er stor interesse for slike konsepter med ren refraksjon både i Europa og USA. Markedet for folk med dårlig syn vokser, men vi er ydmyke for kundenes tilbakemeldinger. Er de fornøyde, er det muligheter for vekst, sier Caroline Branzén. ●

Brillene er egendesignet av en designer i Frankrike som tidligere har jobbet for Yves Saint Laurent. Acetatene er laget i miljøvennlige materialer og metallinnfatningene i rustfritt stål. Skandinavisk natur og arkitektur er inspirasjonskilde til de 15 modellene.

Philip Telle har høstet et halvt års erfaring som optiker hos Okkult i Oslo. Han sier jobben som optiker her ikke skiller seg vesentlig fra andre steder.

OM PAUSER, RESTITUSJON OG KUNNSKAPSARBEIDERE

TEKST: ARNE JOHAN HALVORSEN, OPTOTEAM

For kort tid tilbake hadde jeg gleden av å være til stede på Optoteams julebord. Det var også gledelig å høre hvor mange som ga uttrykk for hvor fornøyde de var med å kunne jobbe for ulike oppdragsgivere, og hvor lærerikt og motiverende det var.

Men midt i all entusiasmen begynte det også å komme historier om arbeidsforhold som neppe var egnet til å produsere gode kundemøter. Det ble nevnt antall synsundersøkelser hinsides det som bør regnes som en normal arbeidsdag, manglende anledning til spisepause og pauser til det som må regnes som normal restitusjon. Noen følte seg skviset inn i en timebok de var

langt fra komfortable med. Hensynet til kvalitet ble skjøvet til side. Her var det kvantitet som gjaldt. Det skal dog sies at dette ikke var representativt for mitt helhetsinntrykk.

Med det som utgangspunkt tenkte jeg ikke så mye mer på saken. Som styreleder blir man jo lett litt distansert fra det operative arbeidet. Noe man ikke burde være. Ansattes ve og vel og kundeopplevelser er jo til syvende og sist styrets ansvar.

Men da jeg noen dager senere fikk en rapport i fanget, utarbeidet av SRAT, et svensk fagforbund for akademikere i fellesskapsbærende funksjoner, ble problemstillingen igjen aktuell.

«JEG MÅTTE SLENGE I MEG LUNSJEN» STO DET PÅ RAPPORTENS FORSIDE

Uten å gå i detalj på innholdet, rapporten kan lastes ned og leses i sin helhet på SRATs nettside av de som ønsker det, men la meg sitere noen av funnene rapporten avdekte.

Kun 9 % av ansatte i private optikkforetak hadde kunnet ta pause hver dag det siste halve året. Hele 14 % opplevde plager på fritiden fordi de ikke fikk tilstrekkelig restitusjon fra arbeidet. 5 % av ansatte hadde ikke kunnet ta lunsjpause. Bare 9 % kunne ta en kortere pause hver dag i løpet av arbeidet det siste halve året. 14 % svarte

at de aldri hadde kunnet ta pause i arbeidet, og 30 % oppga at de sjelden hadde mulighet til pause. Pauser måtte brukes til å skrive journaler eller gjøre administrativt arbeid.

Manglende restitusjon øker risikoen for at det skal gå ut over de ansattes helse og bidrar definitivt ikke til å redusere frafallet i bransjen. Optikere som velger et annet yrke, er svært uheldig for en bransje som fra før har en underdekning på fagpersoner.

Her må både vi i Optoteam og andre aktører i bransjen ta arbeidsgiveransvaret på alvor. Settes det fokus på problemet kan mye løses gjennom bedre planlegging, utnyttelse av teknologi og ikke minst grenseoppgangen mellom optiker og assistent. Dette fokuset er en never ending story.

Men det er ikke det som er mitt anliggende denne gangen. Det er de kunder/pasienter som optikerne møter i synsundersøkelserommet. Det skrives så mye om det store fokuset man har på kundemøtet, og viktigheten av de samme møtene. Det er det ikke vanskelig å være enig i. Forretningsvirksomhet handler jo om å skape en kunde. Uten kunder har virksomheten ingen verdi. I motsetning til en rekke andre bransjer ligger det her en helsefaglighet i bunnen. En helsefaglighet som bransjen er tuftet på.

Jeg har tidligere skrevet om optikeren som kunnskapsarbeider. Det er det en optiker er. En optiker arbeider med kunnskap som verktøy. I tillegg til en rekke andre hjelpemidler og instrumenter selvfølgelig, men uten optikerens kunnskap er utstyret til liten nytte.

DETTE HAR ET LANGT YRKESLIV BLANT KUNNSKAPSARBEIDERE LÆRT MEG

En kunnskapsarbeider må kunne ta selvstendige beslutninger. En kunnskapsarbeider uten beslutningsmyndighet er en svært redusert fagperson. De møter ulike problemer som de må løse der og da. Til løsningen hører noen beslutninger. Beslutninger som kan være meget viktige for de det gjelder. Det er vel å trekke det for langt å si at det handler om liv og død, men at feil

beslutninger kan medføre store plager for de det gjelder, er hevet over tvil. Alle beslutninger er ikke like viktige, men en del av dem er så absolutt det.

Siden det er lett å stikke innom en optiker, det er optikere overalt som er tilgjengelige, kan alle typer problemer relatert til det å se dukke opp. Da må en optiker ha tid til å stille de riktige spørsmålene, gjøre de riktige observasjonene der og da, og kunne henvise til riktig instans til riktig tid. Det handler faktisk noen ganger om å kunne redde liv og syn. En bedriftseier må kunne skille på det å gjøre en helseundersøkelse og gjøre en undersøkelse for å selge et produkt.

I min reise i kunnskapsyrkene har jeg vært så heldig å få møte mange interessante og kloke personer. Noen av dem har også hatt et navn utover bransjen de representerte. En av dem jeg alltid vil huske, er Kåre Willoch, forhenværende norsk statsminister og statsråd, og leder av partiet Høyre. En meget klok og intelligent mann.

Jeg og en kollega brukte å leie Willoch som foredragsholder på den årlige kundesamlingen for våre kunder. Det var etter at hans politikerkarriere var over. Klokskapen til politikere blir så mye mer synlig når de ikke lenger skal forsvare parti-fanen. Hans honorar var så absolutt overkommelig, og han ble gjerne hele dagen. Han var i storform og deltok i diskusjonene, noe han tydelig hadde stor glede av.

At han var en svært interessant samtalepartner, er ingen overdrivelse. Noe av det han sa, har brent seg inn i min bevissthet.

DU SKAL IKKE TA VANSKELIGE BESLUTNINGER NÅR DU ER SLITEN

Han hadde et barnebarn som var vel etablert i næringslivet. – Jeg prøver å fortelle ham, sa Kåre, du skal ikke ta vanskelige beslutninger når du er sliten, men tror du han hører på meg? Ja, ja, tenkte jeg da. Jeg skjønner at det har vært viktig for mange av de beslutningene du har vært involvert i.

Men 20 år med levd liv senere kan jeg slå fast at det gjelder ikke bare i po-

litikken. Det er nok langt mer allment, og et råd jeg aldri glemmer. Tenk over de gangene du har følt deg presset til å ta en avgjørelse, men ikke følt deg helt komfortabel. Heldigvis dukker det opp et ansikt i minnet mitt når jeg står i en slik situasjon. Med tiden har jeg lært å høre på han som sier: Du skal ikke ta viktige beslutninger når du er sliten.

HVA VIL JEG SÅ MED DETTE?

Omstendighetene rundt en beslutning kan være like viktige som tilhørende kompetanse. Det er viktig å huske på for alle de som tar viktige beslutninger i bransjen, både de som fronter kunder og pasienter, og de som tar beslutninger for å legge forholdene til rette.

Vi trenger optimale betingelser for å være oss selv på vårt beste.

Jeg ønsker å påminne om viktigheten av å ta en fot i bakken og et overblikkende perspektiv på det vi holder på med. Gjør vi det, og drar i noenlunde samme retning, er jeg trygg på at vi med all den kompetanse som finnes i bransjen vil komme fram til gode løsninger. Helt ferdig blir vi heldigvis aldri. Veien blir til mens vi går, men vi må lære oss å pendle litt mellom overblikk og nærhet underveis.

**FAGUTVALGET
INFORMERER**

FAGUTVALGET INFORMERER

Fagutvalget følger opp det gode arbeidet fra 2021 og vil ha fortsatt sterkt fokus på revisjon og utvikling av retningslinjer i 2022.

Nye retningslinjer for hjerneslag, tørre øyne og hygiene i optometrisk praksis er under arbeid.

HVORDAN KAN OPTIKERE TA ANSVAR FOR BÆREKRAFT?

TEKST: SOLVEIG HOVSTEIN FOTO: MIHAI-GABRIEL PUSCASU

Norges Optikerforbund ønsker å ha fokus på bærekraft og miljø, og tar dette med i sin arbeidsplan. I 2015-2016 vedtok FN 17 bærekraftsmål for å bekjempe fattigdom og beskytte planeten. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Flere av bærekraftsmålene er aktuelle for optikere.

ENDRING NÅ

Norges Optikerforbund ønsker å rette mer fokus på miljø og oppfordrer medlemmene til å ta ansvar.

– Det kan virke som at det har skjedd en endring særlig det siste året, tror Heidi Refseth, styremedlem i NOF. Hun synes det er positivt at bærekraft nå er med i arbeidsplanen.

– NOF må være med på dette, for tiden er virkelig inne til å rette fokus på bærekraft. Hun forteller at stadig flere kunder etterspør bærekraftige materialer, særlig studenter og yngre folk. Optikerkjeder lager seg nå en plan for bærekraft. Det er en holdningsendring i befolkningen, og jo flere som spør om bærekraft, jo mer vil bli endret, tror hun.

Det kommer flere produkter som er lagd av resirkulert plast, som for eksempel innfatninger, og hun tror at kunder etterhvert vil kjøpe kvalitet som varer lenger, noe som ikke bare er mote, men noe man kler år etter år.

Optikerbedriftene må følge med på det som blir gitt av politiske bestemmelser og hvilke regler som gjelder etter hvilken type bedrift man er. – Alle kan gjøre litt, og alt vi gjør betyr noe. Det kan være lurt å ta omstillingen gradvis i en bedrift. Hvis man gjør litt, så vil hverdagen gradvis bli mer miljøvennlig, håper Refseth.

Reparere fremfor nytt?

I perioden 2022 til 2026 vil NOF sammen med medlemmene, se på konkrete utfordringer vedrørende bærekraft, natur, klima og miljø, og vil prøve å finne mulige løsninger. Aktuelle parter kan samles, så man kan diskutere mulighetene for forbedringer. Dette kan være leverandører, egne medlemmer, kjedene eller Synsinformasjon. Å danne en undergruppe av NOF med ansvar for bærekraft, natur, klima og miljø, kan bli aktuelt. Man kan også vurdere samarbeid med en miljøorganisasjon for å få en bedre forståelse for miljøaspektene relatert til optikerfaget.

NOF skriver at det i stor grad vil være bedriftene som må ta aktive valg, men at optikerne også kan være støttespillere og pådrivere.

Det vil komme nye krav til levetid på produkter. Optikerbransjen må også følge opp reguleringer i EU.

HANDLING OG KUNNSKAP

European Council of Optometry and Optics (ECOO) har sett på optikerbransjens muligheter for å bedre situasjonen for natur, miljø og klima. De skriver at handling er påtrengende nødvendig for å hindre klimaendringer. Hva vi alle gjør er viktig.

Tidligere i år publiserte International Association for the Prevention of Blindness (IAPB) et opprop til handling og en veiledning for bærekraftig praksis i øyehelsesektoren. Disse to dokumentene beskriver hvordan klimaendringer påvirker øyehelse og øyepletjenester, og hvordan øyepletjenester bidrar til klimaendringer. De foreslår også hvordan fagfolk innen øyepletjenester kan møte denne utfordringen i sin daglige praksis.

FORKJEMPERE

Optikere oppmuntres til å ta en lederrolle, sørge for kunnskap og være forkjempere for klima. Bidrag til dette

kan være å redusere bruken av fossilt brensel, spare vann og reise mindre i daglig virksomhet, og å gjenbruke og resirkulere der det er mulig.

ECOO påpeker at mange optikere og butikker allerede har begynt å ta grep, for eksempel ved å kjøpe bærekraftige produkter, å redusere emballasje, eller bidra til å gjøre resirkulering enklere.

BÆREKRAFT VIKTIG FOR KUNDER

I tillegg til miljømessige og sosiale grunner til å ta grep, er det også bra for forretningen, mener ECOO. Bærekraft er viktig for mange kunder og kan være positivt for markedsføringen. Framover vil kunder ønske å vite hvilke skritt forretningene har tatt for å være bærekraftige. Kundene kan ønske innfatninger laget av resirkulerte eller bærekraftige materialer, eller de ønsker å vite at emballasje, flasker for linsevæske og gamle briller kan resirkuleres.

Arbeidet for å stoppe klimaendringer er langsiktig, og en felles innsats innebærer utdanning og deling av kunnskap, kompetanse og ideer. Det er viktig å huske at hver handling gjør en

forskjell, og små endringer kan ha stor innvirkning. ABDO, the Association of British Dispensing Opticians, har en rekke tips om hvordan man kan gjøre optikerbedriften mer bærekraftig. ●

LES OM BÆREKRAFTSMÅL:

<https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

LES OM TILTAK SOM KAN GJØRES:

<https://www.abdo.org.uk/dashboard/see-hub/see-hub-2-2/>

TIPS

- Bruke mindre papir eller bli papirløs, resirkulere papir
- Tenke på lagerstyring
- Bruke blekkpatroner som kan fylles på
- Kjøpe brukt til butikken (for eksempel innredning)
- Selge bærekraftige innfatninger
- Be kunden bruke innfatning på nytt
- Be kunden ta med gamle briller, som så resirkuleres
- Resirkulere kontaktlinseblister og beholdere
- Resirkulere batterier og lyspærer
- Redusere energibruk, vurderer energisparende utstyr
- Filtrere slipeavfall
- Vurdere antall bedriftsreiser
- Bruke hybrid eller elektriske kjøretøy
- Gjenbruke glass
- Velge leverandører som er opptatt av bærekraft

VEDLEGG 7 TIL FTRL § 10-7 A, C, D, SAMT ANNET OG TREDJE LEDD

REGLER FOR SÆRSKILTE HJELPEMIDDELGRUPPER

TEKST: MERETE BØE

Etter den totale revideringen av Vedlegg 7 som trådte i kraft 31. august 2021, har Arbeids- og velferdsdirektoratet sett behov for noen presiseringer og tilføyelser. Det kom derfor en ytterligere presisering som ble gjeldende fra 21. februar 2022. Det er foreløpig IKKE noen endring i stønadsordningen for «Briller til behandling og/eller forebygging av amblyopi» fra 01.03.2020

GJELDENE RETNINGSLINJER BRILLER/KONTAKTLINSER

Som det ble poengtert i endringen 08/21, skal det være en restriktiv praksis for å kunne få stønad til briller eller kontaktlinser. Hele formålet med folketrygdloven er å kompensere for utgifter en har til bedring av funksjonsevnene grunnet sykdom, skade eller lyte. Dette ble ytterligere presisert i endringen fra 02/22. Den største endringen er at personer som ikke har merkostnad til briller og kontaktlinser sammenlignet med befolkningen ellers, ikke lenger kan få stønad til dette.

Utgifter til briller og kontaktlinser som det er vanlig å anskaffe for å korrigere for brytningsfeil som nærsynthet, langsynthet og skjeve hornhinner (astigmatisme) gis det ikke stønad til. Dette gjelder selv om sykdom, skade eller lyte er årsaken til brytningsfeilen.

Det kan kun gis stønad til løsninger utover det som anses som normalt for andre i befolkningen å anskaffe.

Briller skal alltid vurderes først som korreksjonsform. Dersom det dokumenteres at kontaktlinser gir vesentlig bedre visus og/eller synsfunksjon enn briller, kan det gis stønad til kontaktlinser.

Folketrygdloven gir kun stønad til enkleste, hensiktsmessige løsning. Stønad er betinget av at sykdommen, skaden eller lytet har ført til vesentlig og varig nedsatt funksjonsevne i dagliglivet eller arbeid.

For å avgjøre om synsevnen er redusert i et slikt omfang at funksjonsevnen er vesentlig nedsatt, må det gjøres en individuell vurdering basert på medisinsk faglig dokumentasjon og funksjonsbeskrivelse.

Det kan også gis stønad til kontaktlinser dersom det foreligger medisinsk årsak til at medlemmet ikke kan bruke briller. Spesialkontaktlinser kan gis dersom det fra sakkyndig dokumenteres at behovet ikke kan dekkes tilstrek-

kelig med briller eller standard myke kontaktlinser.

Skal det søkes på spesialkontaktlinser må det sies noe om hvorfor det ikke er tilstrekkelig med briller.

FILTERBRILLER/ FILTERKONTAKTLINSER

Samme retningslinjer gjelder ved stønad til filterkontaktlinser som ved filterbriller.

Under denne overskriften er det 2 store endringer:

- Filter ND 20 anses ikke lenger å være et filter det gis stønad til
- Presisering om at det ikke gis stønad til filterbriller for å avhjelpe ubehagsblending ved tørre øyne.

Lyse filter som for eksempel 400 nm og ND20, solbriller (med eller uten polarisering) og vanlige fargeskiftende brilleglass regnes ikke som filterbriller i denne sammenhengen.

Det gis for eksempel ikke stønad til filterbriller for å forebygge migrene-anfall og for å dempe plager som følger av et slikt anfall eller for å avhjelpe ubehagsblending ved tørre øyne. I slike sammenhenger er filterbrillene å regne som et hjelpemiddel for behandling.

Fitover er å anse som enkleste løsning og det skal alltid dokumenteres hvorfor denne ikke dekker behovet. Det er ikke tilstrekkelig begrunnelse at man ikke ønsker Fitover-løsningen. Det er fullt mulig at det betales et mellomlegg som utgjør differansen mellom fitover og filterbrille med styrke.

Det skal dokumenteres hvorfor solbriller med optisk god kvalitet ikke dekker behovet. Dette skal også være

prøvd ut før det søkes om stønad til filterbriller.

GENERELL INFORMASJON OM BRILLER/ KONTAKTLINSER MED OG UTEN FILTER

Den største endringen her er at det innføres timesats og presisering rundt kontaktlinsetilpasning ved spesiallinser. Satsen er satt til kr 1200 pr klokke. Det kan kun søkes om stønad til reell medgått tid. Har en benyttet 30 min, kan det søkes om stønad på 600 kr. Tidsbruk skal dokumenteres. Det er forventet at bruker selv dekker utgifter til standard kontaktlinsetilpasning, og det kan kun søkes stønad til tidsbruk utover dette.

Det kan gis stønad til gjenanskaffelse. Reparasjon skal alltid vurderes først, dersom en brille er ødelagt.

Dersom behovet for ny brille skyldes endring i styrke, må ny brillestyrke gi en vesentlig bedring av visus/synsfunksjon.

OPTIKERS ANSVAR

Som lokal optiker er du den som kontaktes når det oppleves endringer i syn eller briller/kontaktlinser. Det er viktig å ha god kjennskap til gjeldende regelverk og hva dette innebærer, når en skal begrunne en søknad om stønad til synshjelpemidler fra NAV Hjelpemiddelsentral. Gode løsninger er det viktigste for pasienten, uavhengig av stønad.

Dersom det skulle være usikkerhet knyttet til dette med hjelpemidler, ta kontakt med NAV Hjelpemiddelsentral i din region. ●

The eyedoctor Premium

antibakteriell øyemaske (varme & kulde)

En klinisk dokumentert behandling av MGD, blefaritt, tørre øyne, chalazion og de medfølgende symptomene. Bruk kald ved høyfeber, inflammasjon, hodepine & migrene.

EGENSKAPER:

- Sterileyes Antibakteriell beskyttelse**
- Gjenbrukbar (365+ ganger)**
- Varmer & fukter**
- Ovn/mikrobølgeovn/fryser**
- Avtakbart, vaskbart trekk**
- Justerbar stropp**
- Pose for oppbevaring**
- Eyelid wipes inkl.**

STERILEYES® ANTIBAKTERIELL BESKYTTELSE

Sterileyes® er bundet til fibre i stoffet i masken for å beskytte mot potensielt skadelige bakterier.

Sterileyes® bruker en hudvenlig, patentert teknologi som ikke påvirker hudens naturlige bakterielle flora.

AMWO

AMWO Farma AS
kontakt claus@amwo.eu
92 46 18 36

HJERNESLAG: SAMLES FOR BEDRE SYNSOPPFØLGING

TEKST OG FOTO: MERETE BØE

Syn må bli en del av rehabiliteringen etter hjerneslag. Mange skritt er tatt på den veien, i regi av nettverket NorVis. NorVIS (Norwegian Vision in Stroke) er Norsk nettverk for syn og slag, som ble etablert i 2019 med midler fra Norges Forskningsråd. NorVIS ønsker å bidra til utvikling av gode rutiner, verktøy og informasjon for fagpersoner, pårørende og den slagrammede selv. NorVis har hatt stor digital aktivitet siden oppstarten. I vinter kunne man møtes fysisk igjen til årsmøte.

De fleste deltakerne i nettverket møttes fysisk på Kongsberg, men noen deltok digitalt og er ikke med på bildet. Norges Optikerforbund er en av deltakerne i nettverket. – Det er viktig for optikere å være til stede her, så vi ikke blir glemt, sier generalsekretær Hans Torvald Haugo. Dette er en politisk sak vi som optikerorganisasjon er engasjert i, sier han.

KARTLEGGER REHABILITERING

Hensikten med nettverket er at syn må bli en selvsagt del av rehabiliteringen etter hjerneslag. Dette er i tråd med ett av FN sine bærekraftsmål: «Godt syn for alle». En viktig del av arbeidet har vært å formidle dette med infor-

masjon opp mot politikere. Det har blitt opprettet en ny nettside: www.synogslagnett.no som skal fungere som en informasjonskanal. En stor spørreundersøkelse om kartlegging og rehabilitering i helsetjenesten er utarbeidet, og resultatet av denne ble

presentert på årsmøtet. Undersøkelsen ble besvart av 25 slagenheter, 30 ulike rehabiliteringsinstitusjoner, 37 kommuner og 129 optikere. Undersøkelse viser at langt fra alle ønskelige profesjoner er tilknyttet en slagavdeling. Det er leger og ergoterapeuter som

hovedsakelig kartlegger synet hos de fleste slagpasienter. Resultatene viser en overraskende stor spredning i antall slagpasienter undersøkt av optikere, alt fra 0-60 pasienter i løpet av et år. Det er viktig å bruke optikere som en ressurs i synskartleggingen av slagrammede, både på grunn av kompetanse og kort ventetid. Optikere kan gi informasjon om hvordan et hjerneslag kan involvere synet.

NY RETNINGSLINJE FRA HELSEDIRKORATET

Helsedirektoratet arbeider med en ny retningslinje vedrørende syn og hjerneslag. NorVis har vært med på å initiere dette arbeidet og har kommet med mange gode innspill. Stortinget har bedt regjeringen sørge for en fast praksis i alle helseforetak:

- Alle personer som er innlagt etter hjerneslag, skal få undersøkt synsfunksjon
- Alle personer med påvist synsnedsettelse skal bli henvist til nødvendig rehabilitering.

Representanter fra Helsedirektoratet informerte om at oppfølgingen av pasienter skal bli bedre med tanke på synsrehabilitering etter slag. Det er et komplekst bilde med mange innfallsvinkler og aktører. Det kan være krevende for sykehuset å vite hvor de skal henvise pasienten.

Det er viktig å kartlegge hva som fungerer bra i dag og hva som skal til for å gjøre rehabiliteringstjenesten bedre. Mange pasienter skjønner ikke selv at de har en involvering av synet etter hjerneslag.

Det er også utfordrende med rehabilitering da det er krevende overganger mellom helsesektor og opplæringssektor. Det tilbys lite tverrfaglige utredninger. Brukere får heller ikke tilstrekkelig informasjon om rettigheter og tilbud.

NY FORSKNING FRA SVERIGE

Forskning skal være nyttig for samfunn og enkeltpersoner. Det er da viktig å jobbe tett på brukergruppene, enten

Workshop med veiledning av Stephen James Ryan, nevrolog og stipendiat ved Oslo universitets-sykehus veileder i bruk av VISA.

det er pasienter, pårørende eller fagpersoner. Märta Berthold Linstedt fra Karolinska Institutet har i 2021 disputert med sin avhandling: «The necessity to consider visual dysfunctions after acquired brain injury».

Hennes forskning bekrefter at det vesentlige og grunnleggende ved undersøkelse av synet etter slag, er øyemotorikk, synsfelt og visus. Et hjerneslag vil også veldig ofte påvirke aktivitetsnivå og mange pasienter opplever:

- Vansker med å svinge utenom objekter og personer, går på hindringer
- Å miste førerkortet
- Vansker med å håndtere nye miljøer
- Lesevansker: uklart, vansker med å følge linje, redusert utholdenhet
- Vansker med arbeid ved pc og mobiltelefon
- At de ikke orker å handle eller delta på andre sosiale arenaer
- At aktivt bruk av syn medfører tretthet

Det er ikke lenger nødvendig å være usikker på om et slag affiserer synet, da veldig mange studier bekrefter dette. Det er ikke alltid pasientene innser at

det er en synsvanske. Derfor bør utredning av synsforstyrrelser være en rutine etter ervervet hjerneslag.

VERKTØY FOR SCREENING AV SYNSFUNKSJONEN

Det er nødvendig å få på plass en strukturert synskartlegging etter hjerneslag. På de fleste slagenheter er det i dag helsepersonell uten synsfaglig kompetanse som kartlegger synsfunksjonen til pasientene, og det er ofte lite kompetanse om syn og synsfunksjonen hos helsepersonell.

Workshop på dag 2 ble viet til kartleggingsverktøyene KROSS og VISA, som begge er enkle å utføre for helsepersonell som møter pasientene i akuttfasen på en slagenhet. Det er viktig å opplyse om at ingen av disse kartleggingsverktøyene erstatter en synsundersøkelse, og de kan heller ikke utelukke alle typer synsproblemer. Hensikten er å screene alle pasienter og fange opp om det er behov for videre synsutredning og henvisning. ●

ALLE BURDE TA BEDRE VARE PÅ ØYNENE SINE

For skiskytter Ingrid Tandrevold er øynene et av hennes viktigste arbeidsverktøy. Hun har blitt mye mer bevisst på hvordan hun tar vare på dem, uansett om hun går på ski eller sitter foran en pc-skjerm.

- Før jeg begynte samarbeidet med Thea trodde jeg det var bare eldre som kunne være plaget med tørre øyne. Men jeg har lært så utrolig mye om hvor viktig det er å ta vare på øynene, selv om jeg bare er 25 år. Jeg har selvsagt fått sjekket synet i forbindelse med idretten jeg driver med, men ikke tenkt noe mer på dem utover det, sier Ingrid.

UKLART SYN VED TØRR LUFT

Hun har nå skjønnt hva som kan påvirke øynene og ramser opp tørr luft i høyden, flyreiser og aircondition, bruk av ansiktsmaske som gjør at pusten går opp i øynene og ikke minst skjermbruk som kan gjøre at øynene trenger litt pleie.

- Jeg har jo i noen tilfeller merket at synet blir litt uklart hvis det er tørr luft for eksempel, og nå skjønner jeg mer hva som kan påvirke slik at jeg ser dårligere. Skiskyting er en marginal idrett, så synet er jo alfa og omega for å prestere slik jeg vil.

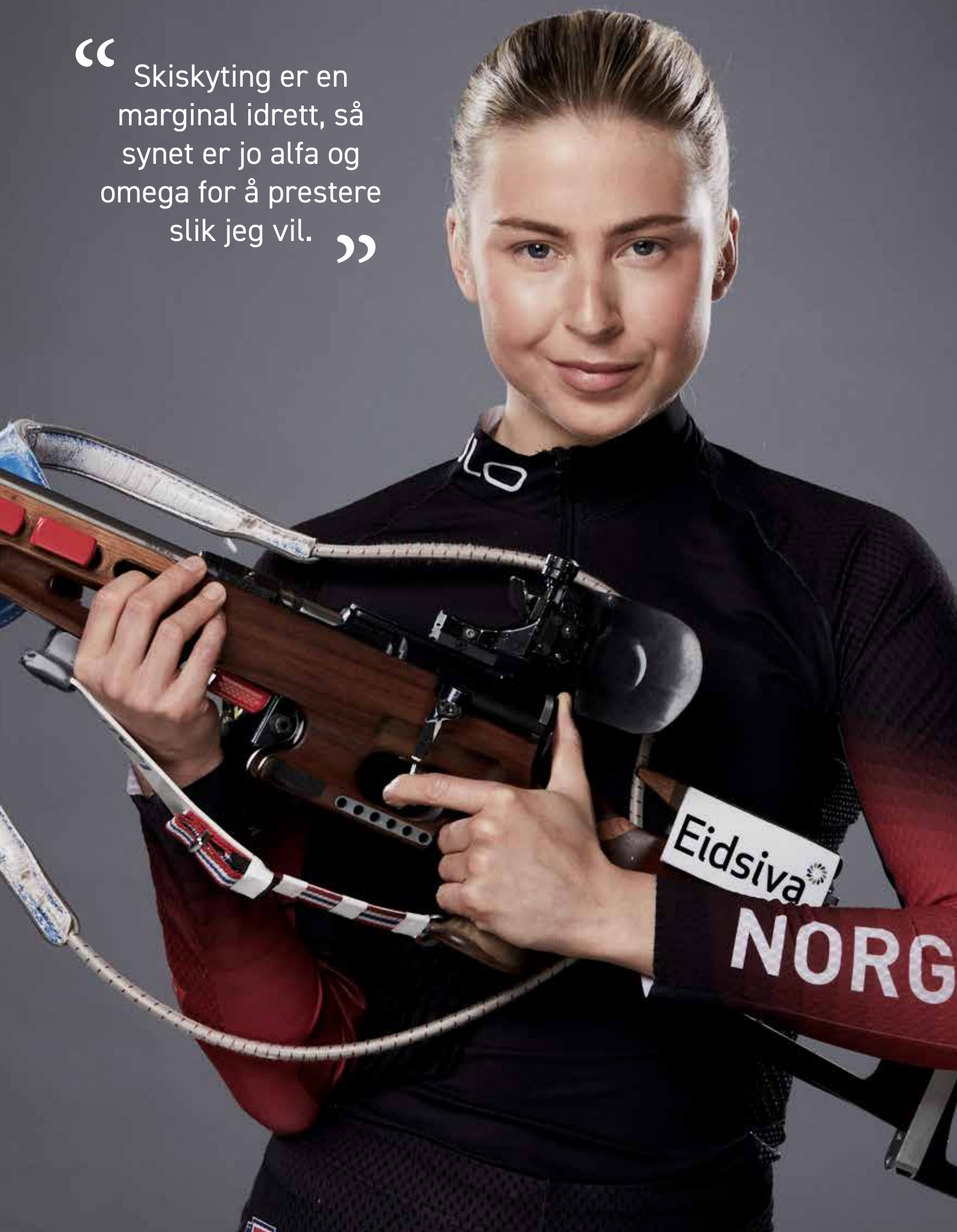
BEST Å VÆRE FØRE VAR

- Jeg har lært meg å være føre var, og bruker Thealoz Duo for å sørge for at øynene er fuktet. Spesielt i situasjoner hvor jeg vet det kan bli en utfordring. Det beste er å ha en liten flaske i treningsbagen, i jakker, vesker, på kontorpulten også videre. Har du det tilgjengelig er det enklere å bruke dem forebyggende slik at jeg ikke får problemer.

Hun har også dyttet noen flasker øyedråper på både samboer, lagkamerater og venner.

- Jeg så spesielt samboeren min når han satt på hjemmekontor under pandemien, og flere timer foran skjerm hver dag. Da maste jeg litt på at han skulle bruke dråper. Selv om vi er unge føler jeg at det å bruke øyedråper er noe positivt for øynene ved at de får den fukten de trenger.

“ Skiskyting er en marginal idrett, så synet er jo alfa og omega for å prestere slik jeg vil. ”

SE BRA MED PROGRESSIVE BRILLER (2)

TEKST: KNUT EVANGER, FOTO: PRIVAT

Progressive glass er konstruert til å erstatte manglende akkommodasjon og brukes av presbyope som ønsker å se klart på alle avstander. Med gode valg under tilvirkningen av progressive briller, kan prosessen styres slik at kunden får utnyttet glassets kvaliteter best mulig.

Når en progressiv brille skal lages står vi foran en kjede av handlinger som legger grunnlaget for kundens opplevelse av progressive glass. Valgene vi gjør virker inn på den optiske ytelsen i glasset og blir avgjørende for hvor bra kunden kommer til å se med brillen.

1. PRESBYOPI

Presbyopi beskriver en fysiologisk aldersrelatert tilstand, der et øye tilpasset klart syn på lang avstand, ikke lenger greier å øke lysbrytningen tilstrekkelig til å se klart på kort avstand (akkommodere).¹

Evnen til å akkommodere avtar allerede i løpet av personens første tiår.² Symptomer med uklart syn begynner for alvor å gjøre seg gjeldende rundt 40-års alder, og det blir nødvendig med ekstra plusstyrke (addisjon, lesetillegg) for å se liten skrift på nær.³ Etter 60 år har øyets evne til å akkommodere nesten opphørt.⁴⁻⁵

2. ADDISJON

Et ungt øye endrer fokus med minimum av styrke for å plassere objektet like innenfor øyets område for klart syn (dybdeskarphet), og oppnår med det et subjektivt klart bilde på netthinnen.⁶ Ytterligere akkommodasjon vil ikke tjene noen hensikt.⁶

Det samme prinsippet kan følges ved korreksjon av presbyopi med progressive glass. Styrken på addisjonen økes i små trinn, og ikke raskere enn det

kundens evne til å akkommodere avtar.^{3,7} Addisjonen bør være så stor som nødvendig, men så liten som mulig for å oppnå optimalt syn med progressive briller.⁸⁻¹⁰

Om kunden under utmåling av synskorreksjon på nær oppnår beste visus med flere addisjonstyrker, kan en lavere addisjon enn den høyeste vurderes. I praksis kan det bety at addisjon +2.25 D velges fremfor +2.50 D hvis visus er god. Beregnet med Minkwitz formel¹⁰⁻¹² gir glasset med lavere addisjon 11 % bredere synsfelt i nærdelen. I tillegg vil kunden se klart lenger ut i rommet.

Høyere addisjon enn det kunden trenger (fra +0.25 D til +0.75 D), er den hyppigste enkeltårsaken til reklamasjoner på progressive briller,¹³ og setter unødvendig begrensning for god utnyttelse av progressive glass.

3. VERTEKSAVSTAND

Hvis avstanden mellom glass og øye (bakre verteksavstand) kan reduseres fra 14 mm til 12 mm ved å justere ne-seputene nærmere fronten, vil bredden på lesefeltet øke med 13 % (nøkkelhullseffekten).¹⁰

Eller om valget står mellom to innfatninger der verteksavstanden beregnes til 14 mm og 11 mm, vil et glass montert i brillen med kortest avstand til øyet, gi 21 % bredere lesefelt under ellers like forhold.^{10,14}

Den reelle bredden på lesefeltet kunden opplever i brillen, påvirkes også av glassets sentrering, styrke og progresjonslengde (avstanden mellom avstandsstyrke og nærstyrke).¹²

Om verteksavstanden i brillen er lenger enn verteksavstanden i foropteret, vil glasset i brillen gi økt styrke i plussretning slik øyet ser det (effektiv styrke).¹² Et plussglass blir sterkere og et minusglass svakere. Begge tilfeller kan føre til slør og uklart syn på lang avstand hvis styrken i glasset er tilstrekkelig stor.

De fleste produsenter kan levere glasset med riktig effektiv styrke. Da må butikken oppgi nøyaktig verteksavstand i foropteret og i innfatningen (verdier fra 5 mm til 22 mm)¹⁵ når glasset bestilles. Dersom butikken glemmer å måle verteksavstanden i foropteret, vil produsenten benytte en standard måleverdi (eksempel 12 mm) til kalkulasjon av styrken i glasset.

4. AVSTANDSSTYRKE

Avstandsstyrken i progressive glass kan kontrolleres med en fokusmåler innenfor en liten sirkel på glassets forflate (referansesirkel for avstandsstyrke). Arealet i sirkelen utgjør omlag 2 % av hele glassets forflate. I resten av glasset utenfor sirkelen (98 %) påvirkes styrken av addisjonen.

For at kunden skal se klart med progressive briller er det avgjørende at

glasset både er nøyaktig sentrert foran øyet og at glasset starter med riktig styrke i referansesirkelen. En kjent årsak til reklamasjoner på progressive briller, er +0.25 D for mye i avstandsdelen, og fører til uklart syn på lang avstand.¹³

Konsekvensen blir at styrken må reduseres tilsvarende (-0.25 D) og nye glass monteres for at kunden skal bli fornøyd. Å presse avstandsstyrken i plussretning for å kunne gi en lavere addisjon, er derfor ingen god ide for optimal utnyttelse av progressive glass.¹⁶⁻¹⁷

Kalder¹⁰ minner oss på hvordan avstandsstyrken utmålt på prøverommet gir en overkorreksjon i plussretning ved syn på optisk uendelig. Styrken utmålt på 5 m er +0.20 D for mye, i forhold til korreksjonen kunden trenger i bilen for å se klart på veien 250 m foran seg (0.00 D). Jo kortere synsavstand som benyttes på prøverommet, desto større er sjansen for uklart syn med brillen på lang avstand.¹⁸

Produsenter av progressive glass har anbefalt å sjekke behovet for justering av utmålt avstandsstyrke på grunn av forskjellen mellom prøverommets testavstand og lang avstand.⁸⁻⁹ Det kan gjøres ved å teste -0.25 D foran den utmålte korreksjonen innsatt i prøvebrillen, mens kunden ser ut av vinduet⁸ på så lang avstand som mulig (minimum 15 m).⁹

Internasjonal standard for toleranser på avstandsstyrken i progressive glass levert fra produsent, starter på ± 0.12 D i hvert hovedsnitt (fra ± 0.12 D til ± 0.37 D).¹⁹ Gjeldende toleranser i plussretning kan også medvirke til slør på lang avstand, men glasset aksepteres som god vare.

5. VERTIKAL SENTRERING

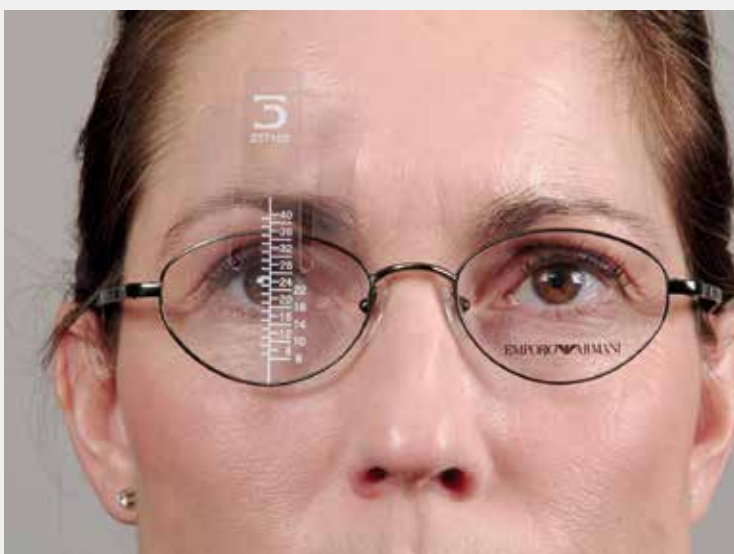
Progressive glass blir levert fra produsent med et sentreringskryss (blekkmerke) på forflaten. Det er anbefalt at progressive sentreres med krysset midt i pupillen når kunden står normalt og ser rett fram (øynene i primærposisjon).^{10, 13}

Viser forskjellen med og uten pluss på nær til ny-presbyop kunde

Sjekk med pluss/minus foran brillen mens kunden ser på lang avstand

Monteringshøyden avleses direkte på en mm-skala foran hvert øye

Nøyaktig vertikal sentrering (monokulær monteringshøyde) og horisontal sentrering (monokulær avstands-Pd) er avgjørende for god utnyttelse av progressive glass og bør derfor utføres som to adskilte oppmålinger. Monteringshøyden måles som den vertikale avstanden fra dypeste punkt på innfatningen (glassåpningen) og opp i høyde med senter av kundens pupille (boxing system).²⁰

I undersøkelsen der 166 operatører skulle bestemme vertikal sentrering av progressive glass i brillen til samme kunde, varierte monteringshøyden med 6 mm.¹⁴ Målingene viser normalfordelte verdier symmetrisk omkring gjennomsnittet (± 3.0 mm).¹⁴ Unøyaktig vertikal sentrering er en undervurdert og noen ganger oversett årsak til kunders manglende tilvenning til progressive briller.

Eksempel: Om progressive glass med addisjoner fra +1.50 D til +2.50 D monteres 3.0 mm for høyt i brillen, blir resultatet +0.25 D til +0.50 D for mye i plussretning når kunden ser rett fram. Det fører til en reduksjon av visus fra 1.0 til 0.8-0.5²¹ ved syn på lang avstand. I tillegg blir styrken feil også i andre blikkretninger.

Presisjonen på vertikal sentrering økte når kunden fikk et fikseringspunkt i riktig høyde å feste blikket på under oppmålingen.¹⁴ Med en horisontal tynn tusjstrek som dekker senter av kundens pupille merkes monokulær vertikal sentrering opp på hver plastskive. Alternativt kan monteringshøyden avleses direkte på en mm-høydemåler innsatt i innfatningen foran hvert øye.¹⁴

6. HORISONTAL SENTERING

Når operatørene ($n = 166$) skulle bestemme kundens avstands-Pd, varierte 80.1 % av målingene med ± 0.5 mm og 90.4 % av målingene med ± 1.0 mm.¹⁴ Kunden står med innfatningen på og ser på lang avstand. Med en vertikal tynn tusjstrek som dekker senter av kundens pupille merkes monokulær

horisontal sentrering opp på hver plastskive.¹⁴

Vertikal og horisontal tusjstrek danner nå tilsammen et kryss på plastskiven som glasset kan sentreres etter i brillen. Metoden har vist å gi en mer nøyaktig oppmerking av monokulær monteringshøyde og monokulær avstands-Pd enn med en tusjprykk satt på plastskiven foran pupillen i en operasjon.¹⁴

Digitale måleinstrumenter gir høy reproduserbarhet på oppmålingene dersom operatøren har fått god opplæring, og har opparbeidet nødvendig erfaring med bruken av instrumentet.²²⁻²³ Operatøren må også med denne metoden passe på at kunden under oppmåling av monteringshøyden står med kropp og hode i normal stilling.

7. KUNDEN

De fleste kunder mangler relevant kunnskap om brilleglass og har få andre muligheter enn å velge produkter ut fra pris og tillit til optiker. Kjente varemerker (brands) formidler et inntrykk av nivået på kvaliteten og kan gjøre valget lettere for kunden.²⁴

Men høy kvalitet på glasset gir ingen garanti for at kunden får en progressive brille som utnytter potensialet i glasset.

Forskjellen på god og dårlig utnyttelse av produktene er mye mer avgjørende for om kunden skal bli fornøyd med progressive briller enn forskjellen på selve produktene.¹³ Det er ikke dokumentert at noen progressive glass skiller seg ut som spesielt vanskelige å venne seg til etter at det er gjort nødvendige endringer av styrken og/eller tilpasningen.^{13, 25}

Progressive glass er konstruert til å erstatte kundens manglende akkommodasjon og er beste glassløsning for synskorreksjon av presbyope som ønsker å se klart på alle avstander. Med en sjekklister og klar rutine for tilvirk-

ning av progressive briller (utmåling, valg av innfatning og glass, sentrering, innsliping og montering av glassene), kan butikken styre prosessen slik at kunden får utnyttet glassets kvaliteter best mulig.¹³

I Norge leveres progressive glass i 1 av 3 bestilte briller. Briller med dataglass (1 av 10) for bruk på skjerm kommer i tillegg. Enda flere presbyope kunne fått en enklere synshverdag med en veltilpasset progressiv brille¹³ i stedet for å veksle mellom gåbriller og lesebriller, eller av og på med lesebrillen. ●

Kontaktinformasjon:
kn.evanger@gmail.com

For artikkel med fullstendig referanseliste, vennligst kontakt dag@optikerforbund.no

PROZAC INNEHOLDER ET STOFF SOM KAN VIRKE MOT AMD

TEKST: SOLVEIG HOVSTEIN

Medisinen Prozac er en antidepressiva som kan virke mot aldersrelatert makuladegenerasjon (AMD). Det blir antydnet av ny forskning fra University of Virginia School of Medicine.

Bradley D. Gelfand, som jobber som PhD ved universitetet, og medarbeidere hans har funnet tidlig bevis på at stoffet fluoksetin i Prozac kan være effektivt mot "tørr" aldersrelatert makuladegenerasjon. AMD påvirker nesten 200 millioner mennesker over hele verden, og er den ledende årsaken til blindhet blant personer over 50 år.

Legemiddelet virket lovende i laboratorietester. Forskerne analyserte også to enorme forsikringsdatabaser som omfatter mer enn 100 millioner amerikanere. Denne analysen konkluderte med at pasienter som tok fluoksetin hadde mindre sannsynlighet for å utvikle tørr AMD.

GJENBRUK AV MEDIKAMENTER

Forskerne oppfordrer nå til kliniske studier for å teste stoffet på pasienter med AMD. Hvis det gir positivt resultat, tror de at stoffet kan gis enten oralt eller via et langvarig implantat i øyet. Bradley D. Gelfand sier at disse funnene er et spennende eksempel på gjenbruk av medikamenter ved å bruke eksisterende medisiner på nye og uventede måter.

FLUOKSETIN

Forskerne mener fluoksetin virker mot AMD ved å binde seg til et bestemt stoff i immunsystemet, kjent som et inflammasom. Dette inflammasomet,

NLRP3-ASC, utløser nedbrytning av det pigmenterte laget av øyets netthinne.

Etter å ha utført omfattende grunnforskning, testet Gelfand og teamet hans fluoksetin og åtte andre medisiner mot depresjon på laboratoriemus. De ville se om stoffene hadde noen potensiell effekt mot AMD. Fluoksetin bremsset utviklingen av sykdommen, men de andre gjorde det ikke, fant forskerne ut.

Oppmuntret av funnene, så forskerne på bruk av fluoksetin blant pasienter over 50 år i to enorme forsikringsdatabaser. Folk som tok stoffet hadde en betydelig langsommere utvikling av tørr AMD.

Forskningen kombinerer grunnforskning med stordataanalyse. Forskerne sier at deres tilnærming potensielt kan lette gjenbruken av eksisterende medisiner for mange tilstander og fremskynde nye behandlinger til pasienter.

De skriver at tradisjonelle tilnærminger til legemiddelutvikling kan være dyre og tidkrevende: I gjennomsnitt tar et nytt FDA-godkjent legemiddel 10-12 år og koster 2,8 milliarder dollar å utvikle. Forskerne har identifisert den ukjente terapeutiske aktiviteten til et eksisterende FDA-godkjent medikament, ved bruk av big data mining, kombinert

med å demonstrere effektiviteten i en sykdomsrelevant modell. Dette kan i stor grad akselerere legemiddelutvikling og redusere kostnadene.

Gelfand var tidligere i år involvert i å bruke en lignende tilnærming for å fastslå at HIV-medisiner, kjent som nukleosid revers transkriptasehemmere eller NRTIer, også kan være nyttige mot tørr AMD.

– Selv om vi har hatt stor suksess med tilnærmingen med å bruke pasientdata fra den virkelige verden, har vi kanskje bare begynt å skrape i overflaten med å finne nye bruksområder for gamle legemidler, sa Gelfand. Han jobber ved UVAs avdelinger for oftalmologi og biomedisinsk ingeniørfag.

– Det er fristende å tenke på alt det utnyttede terapeutiske potensialet til medisiner som står på apotekets hyller. ●

Forskerne har publisert funnene sine i det vitenskapelige tidsskriftet PNAS.

REFERANSE:

<https://newsroom.uvahealth.com/2021/10/21/prozac-pegged-as-potential-treatment-for-a-leading-cause-of-blindness>

ÅPENT BREV TIL STYREMEDLEMMER I SI OG NOF

Som tidligere styremedlemmer i NOF og SI, ønsker vi å uttrykke vår bekymring etter å ha lest intervjuet med daglig leder i SI Tina Alvær i Optikeren nr. 1/22. Vi opplever at det i den siste tiden har skjedd endringer i kommunikasjonsformen og samarbeidet mellom organisasjonene.

NOF og SI er etter 2012 to uavhengige organisasjoner. Begge styrene velger strategi og staker ut organisasjonens kurs, som er forankret i medlemsmassene. Historisk sett har NOF og SI jobbet tett. I forbindelse med prosjekt 2012 ble den tvungne bindingen mellom organisasjonene fjernet, men det var en stor felles enighet og ønske i bransjen om å beholde den såkalte NOF/SI modellen.

Bransjen har historisk sett gjort gode valg. NOF/SI modellen har bidratt til at bransjen fremstår samlet, med en felles stemme som utad har ført oss langt. Eksempler på dette er MVA-fritak på helsetjenester, direkte henvisningsrett til øyelege, påskriftsrett på førerkort, rekruttering og trolig Europas beste utdanningsløp med alt fra bachelor til egne doktorgradsprogram. I møter med samarbeidspartnere, politikere og myndigheter, og kollegaer fra andre land, har nettopp NOF/SI modellen blitt sett på som en suksessfaktor for norsk optometri.

Vår bekymring er at en del av suksessfaktoren nå er fjernet. Hva har endret seg nå som gjør at SI velger å skrote NOF/SI modellen?

Det er naturlig at NOF og SI i enkelte saker er uenige – det skal de også være. Prosjekt 2012 la til rette for en tett kommunikasjon og samarbeid mellom organisasjonene. Styreleder i SI har fast plass i NOF-styret, og NOFs styreleder har fast plass i SI-styret. Uenigheter og saker der organisasjonene velger ulike løsninger bør «gjøres opp» i styrerommene. En felles kommunikasjon utad styrker begge organisasjoner og mulighetene vi har som bransje. I intervjuet med Alvær,

hvor hun kommenterer fagkonferansen og økonomi, fremstår ikke kommunikasjonen samlende.

Alvær uttaler i intervjuet at «det har ikke tidligere vært transparent hva SI dekker. Det har vært skjulte subsidier som måtte frem i lyset.» Disse påstandene ser vi på som historieløse og feil. I 25 år har forholdet mellom NOF og SI basert seg på at SI har hatt det dobbelte i medlemsinntekter og i formue. Denne formuen som leverandørleddet bidro sterkt til, er ikke generert gjennom driftsoverskudd. Utgifter til prosjekter, stillingsbrøker og investeringer har vært delt på samme måte. NOF betaler 1/3, og SI betaler 2/3. Dette har vært helt åpent og transparent. Dette er synliggjort i årsmeldinger, sakspapirer, regnskap og referater. Vi som styremedlemmer de seneste årene kan bekrefte dette. Alle regnskap er revisorgodkjent og modellen er gjennomgått av advokat.

Optometri er en liten bransje. Dersom organisasjonene fremover velger en strategi der en fraviker samarbeid som historisk har gitt bransjen gode resultater, vil alle bli tapere. Skal bransjen lykkes i framtiden må SI og NOF evne å fortsette med et godt samarbeid, og ha en kommunikasjon som viser respekt. Bare da kan bransjen løse samfunnsoppdraget med pasienten i sentrum! ●

Anne Norvik Jervell
Jostein Åsmul
Rakel Aurjord
Christian Haukebo
Øyvind Krogh
Elisabeth Neergaard Blix

Sigrid Midtbø Storkås
Karima El Barkani
Tommy Jensen
Morten Belgum
Vera Melby Holm

TILSVAR TIL ÅPENT BREV

Synsinformasjon (SI) ønsker et samarbeid med Norges Optikerforbund (NOF).

Synsinformasjon reagerer på påstandene i det åpne brevet. De kan ikke stå uimotsagt.

Vi kan forsikre at SI ikke har gått bort fra ønsket om et tett samarbeid med NOF. Høsten 2020 spurte

NOF sine medlemmer om de ønsket at NOF skulle gå i retning av å være en fagforening. Derfor var det naturlig for SI å spørre våre medlemmer hva som var viktig for dem. På bakgrunn av disse innspillene, vedtok styret en strategi for prioriteringene fremover.

It takes two to tango – I løpet av det siste året har SI ved flere anledninger strukket ut en hånd med ønske om å finne felles samarbeidsprosjekter med NOF, men det har dessverre NOF avslått. Det er vanskelig å samarbeide, om man ikke har to parter som ønsker det samme.

Styret ønsket en kostnadsgjennomgang. Det var verken tydelig eller transparent for det nåværende styret hvordan driftskostnadene ble fordelt mellom organisasjonene. Det er positivt at vi har en daglig leder, Tina Alvær, som på en grundig og profesjonell måte har agert på oppdrag fra styret. At tidligere styremedlemmer henger ut enkeltpersoner i et åpent brev på bakgrunn av en jobb hun har blitt satt til å

utføre, synes verken jeg eller styret er kollegialt eller skaper gode rammer for samarbeid.

Det var ikke kjent for revisor at SI ble belastet for NOFs driftskostnader. Fordelingen står ikke tydelig omtalt i saks-papirene til generalforsamlingene tilbake i tid.

Resultatet etter gjennomgangen er at organisasjonene er kjent med egne driftskostnader og kan prioritere deretter. SI har gitt et tilskudd til NOF de to siste årene, slik at NOF har tid til å lage budsjetter basert på egne driftskostnader. Styret har til generalforsamlingen foreslått 350 000,- i samarbeidsprosjekter med NOF. Det mener vi gir gode muligheter for felles prosjekter.

SI skal fortsette å jobbe for å finne områder hvor vi har overlappende interesser med NOF, der vi sammen kan vi oppnå mer enn det organisasjonene kan hver for seg. ●

Trine Johnsen

Styreleder
Synsinformasjon

Foto: Helena Poneli

ØKO-INNFATNINGER FRA WESC

WeSC Eyewear bytter til eco-acetat i sine brillefatninger

Optikkselskapet OPO Scandinavia som har lisensen til WeSC Eyewear, har valgt kun eco-acetat i sin vår/sommerkolleksjon for 2022. Det går i tråd med selskapets bærekraftsmål.

WESC GÅR ØKO

WeSC Eyewear er et moderne brillemerke med røtter i Stockholm og skatekulturen som blomstret der på 80-tallet. Fatningene er designet i Malmö i et miljø med mye urban og ungdommelig inspirasjon. De begrensede brillekolleksjonene har et skandinavisk og rent design som appellerer til en ung og bevisst målgruppe. Materialet eco-acetat har en mer nøytral fargeskala, som matcher WeSC Eyewear-merket veldig godt.

Det bidrar til et meget stilig og mer bærekraftig produkt.

MATERIALET ØKOACETAT

Acetat som brukes til mange brillefatninger, består av bomullscellulose blandet med fargestoffer og andre stoffer for å lage en masse. Brillefatningene lages av denne massen. I produksjonen av eco-acetat brukes miljøsertifisert bomull og tilsetningsstoffer som er biologisk nedbrytbare under de rette forholdene. Ved produksjon av plast brukes vanligvis fossil olje, men i eco-acetat er 60 % av oljen biobasert og har dermed mindre negativ effekt på miljøet.

Ftalater, et syntetisk stoff som gjør materialet mykere og lettere å jobbe med,

tilsettes all plast. All bruk av ftalater i optiske materialer er strengt regulert av EU fordi dette er produkter som bæres tett på huden. I eco-acetat har produsentene tatt det ett steg videre og både redusert ftalaten, og valgt ftalater som er biologisk nedbrytbare. Riktig kompostert bioplast brytes ned på så kort tid som 150 dager uten å skape farlig mikroplast.

WeSC Eyewear selges hos uavhengige optikere i hele Norden og Nederland, og som optiker finner du den nye kolleksjonen i OPOs butikk for forhandlere. 📍

(Kilde: Pressemelding fra OPO Scandinavia)

PLASTNØYTRALE KONTAKTLINSER

CooperVisions plastnøytrale kontaktlinseprogram har hindret at plast tilsvarende 28 millioner plastflasker har havnet i havet. Dette har også kommet 171 lokalsamfunn direkte til gode.

Ett år etter at CooperVision presenterte sin første plastnøytrale kontaktlinse, har programmet hatt store miljømessige og sosiale effekter rundt om i verden:

- Plast tilsvarende nesten 28 millioner plastflasker er reddet fra å havne i havet.
- Dette har kommet 171 kystsamfunn direkte til gode ved at de har byttet plast, som ellers risikerte å havne i havet, mot nødvendige goder som rent vann, mat, brensel, skolepenger, og til og med sykeforsikring.

CooperVisions samarbeid med Plastic Bank er kontaktlinsebransjens største

initiativ for plastnøytralitet. Plastic Bank hjelper verden med å holde plasten borte fra havet og gi plastinnsamlerne et bedre liv og lokalmiljø. Så langt deltar 27 av CooperVisions datterselskaper, og det er ventet at flere slutter seg til programmet i løpet av året. Siden det blir stadig flere deltakere, forventes programmet å redde nærmere 90 millioner plastflasker fra å havne i havet i 2022. Det er over tre ganger så mange som ble samlet inn i løpet av 2021.

CooperVisions initiativ for plastnøytralitet er bare én av mange milepæler på selskapets vei mot økt bærekraft.

Selskapet har en visjon om en verden der plast brukes på en ansvarlig måte, resirkuleres og brukes om og om igjen, og iverksetter en rekke tiltak for å nå dette målet.

«Det finnes ikke én enkelt løsning på bærekraftsspørsmålet, vi må ta tak i plastbruken fra flere kanter», sier Dan McBride i CooperCompanies. «Vi oppfordrer kontaktlinsebrukere og resten av optikerbransjen til å bli med oss på denne reisen.»

(Kilde: Pressemeldning fra CooperVision)

MAUI JIM TILBYR NYTT GLASS: MAUIPASSPORT™ BOOST

Lens Design Maui Jim introduserer et nytt glassdesign som kombinerer et anti-tretthetsglass i nærfeltet med et enstyrkeglass på avstand. Glasset er ment å redusere trettheten folk kan oppleve når de konstant fokuserer og refokuserer mens de skifter mellom ulike nærobjekter.

- Med våre høykvalitetssolbriller, -innfatninger og -brilleglass er vi i Maui Jim alltid ute etter å tilby kundene enkle løsninger for bedre øyehelse, sier Maui Jim Sr. Director of Brand Marketing and Management, Diego de Castro.
- Med lanseringen av MauiPassport

Boost-glasset håper vi å redusere øyestress og tretthet for de som bruker digitale enheter mye.

Det er to designalternativer for MauiPassport Boost. En økt styrkesone på +0,50D anbefales for brukere av

enstyrkebriller som opplever milde til moderate symptomer på øyetrykthet, mens +0,90D anbefales for brukere av enstyrkebriller som opplever moderate til alvorlige symptomer på øyetrykthet. Plasseringen i den nedre delen av linsen hjelper øyets visuelle system til å slappe av, noe som fører til bedre visuell komfort og reduserte symptomer på digitalt stress. Når det gjelder sonen med høyest økning (+0.90D), vil denne være plassert 7 % høyere i linsen. Se figur.

Det nye MauiPassport Boost-glasset skal ifølge pressemeldingen redusere øyestress som skyldes at man er på digitale enheter hele dagen. Glasset vil være tilgjengelig i alle klare materialalternativer, inkludert Maui Blue Light Protect™ og Maui High Contrast™. Kombinasjonen av Maui Blue Light Protect og MauiPassport Boost skal være en ideell løsning for å forebygge symptomer på digitalt øyestress. ●

(Kilde: Pressemelding fra Maui Jim)

OPTI ER TILBAKE

Etter to års fravær er den tyske messen Opti tilbake for fullt. Som før i Munchen og i år 13.-15.mai. Årets hovedtema er bærekraft og myopibehandling.

Dette er muligheten til å møtes ansikt til ansikt igjen for å oppleve produkter, prate med mennesker i bransjen og for spontane opplevelser.

Optikk og design er bærebjelken i Opti og her får du muligheten til å se siste nytt av produkter og innfatninger. Retrosjarm, store briller og stjerner som blikkfang er stikkord for årets brillemote.

Brilleglass som kan begrense utviklingen av myopi blir presentert på messen. Kunstig intelligens blir også mer inkludert i optikk og kan nå brukes til å

screene for AMD, glaukom og diabetes retinopati på noen få sekunder.

Optikerbransjen er blitt mer bevisst sine klimaspor i det siste og det skal holdes to webinarer om temaet. Billetter til messen tilbys kun online og garanterer for ankomst uten kø. I utstillerhallene og på hele messen er smittevern godt ivarettatt.

Fra neste år er Opti tilbake i januar. Du finner mer informasjon og påmeldingslenke på www.opti.de ●

(Kilde: Pressemelding)

KRYSSORD

LAGET AV : ROLF BANGSEID

					FYR-INGS-KILDE	KJ. TEGN FOSFOR →	SVEKKET FARGE-SANS	LEGGER IGJEN ↓ VOKSE, ØKE	SYMBOL 1 BILLI-ON	
					→		→			
						SKULP-TUR				↓
						SOLID	TV-TITTERE			
GREKER	↗				SPØK	SELSKAPS-FORK. HIMMEL-RETNING	BIL KJ. TEGN SPANIA	SKRAP LEGEMS-DELER		
FARGE-BLIND-HET	ROMER-TALL 50	KEISER	LYS-LÆRE	DRIKK NERVE-LIDELSE			↓			BIBEL-DEL (FORK.)
↘							BØNNE-FIGUR			
ROMERSK STATT-HOLDER	FUG-LER						FOR-SYNTA FLIRE			
↘					TAM FE-TYPE	MAKTE, GREIE				HUD SYK-DOM
OVER-NATUR-LIG KRAFT	SITTER TIL HEST ROMER-TALL 500			NESTE ASKE		SPIS LYD-PINNE		OVER-FALL GRESK BOKSTAV		
↘		NAR UTROP		↘		GJØN, MORO	SAND-STEIN	↘	SPORTS-LEKER	↓
ROMER-TALL 10	KJØR KJELKE			PRESI-DENT				RISKE	↓	
↓	↗		-							←

LØSNING NO 1:

DETTE ER DE FØRSTE OPTOMETRISTENE FRA MOLDOVA

VINNERNE ER:

10 FLAXLODD: Marie Renee Holvik FØRDE
5 FLAXLODD: Maria S. Michalsen BODØ

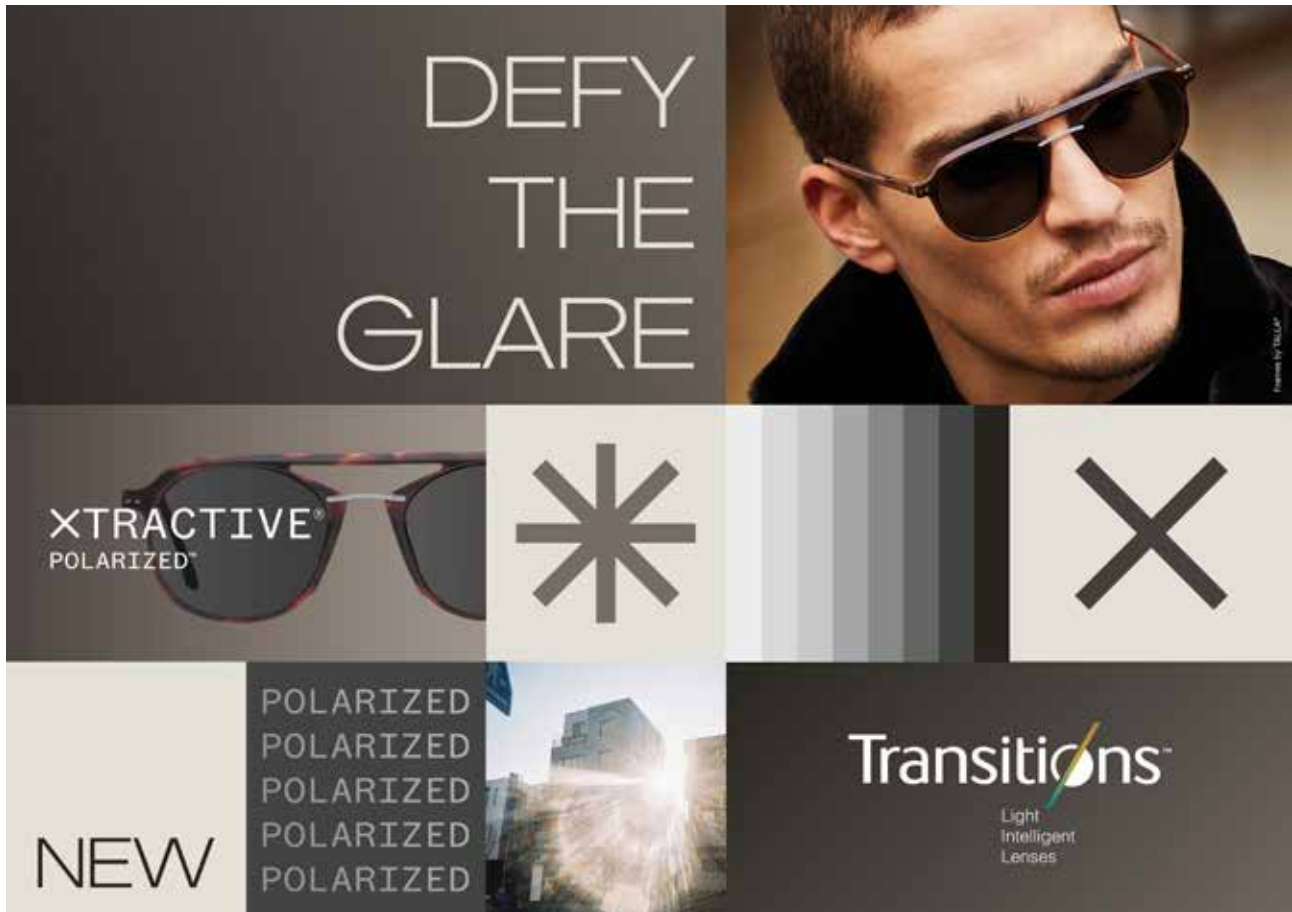
Hovedvinner får også en flott Bli optiker varmeflaske fra Contigo

FINNER DU SETNINGEN?

- 1. PREMIE: 10 FLAXLODD
- 2. PREMIE: 5 FLAXLODD

TO VINNERE TREKKES BLANT DE SOM SENDER INN RIKTIG LØSNING. NAVN PÅ VINNERE OFFENTLIGGJØRES I NESTE UTGAVE AV OPTIKEREN.

LØSNINGEN SENDES TIL: dag@optikerforbund.no eller redaksjonen@optikerforbund.no innen 20.05.2022.

ESSILOR LANSERER NYE BRILLEGLOSS

Transitions Optical lanserer ny generasjon Transitions® XTRActive® og Transitions® XTRActive® Polarized brilleglass

Transitions® XTRActive® New Generation er spesielt utviklet for brukere som ofte utsettes for sterkt eller kunstig lys og trenger ekstra lysbeskyttelse i hverdagen.

XTRActive New Generation er de mørkeste fargeskiftende brilleglassene i varme temperaturer og oppnår kategori 3 ved 35 °C. I tillegg er Transitions XTRActive1 New Generation de eneste fargeskiftende brilleglassene som oppnår kategori 2 i bilen, og tilbyr maksimalt mørkhet ved 23 °C uten kjørebegrensninger. Teknologien blokkerer

100 % av UVA og UVB, og beskytter mot potensielt skadelig blått lys.

Transitions XTRActive Polarized er de eneste polariserte fargeskiftende brilleglassene og er unikt designet for brukere som ofte blir utsatt for sterkt lys og reflekterende gjenskinn. Transitions XTRActive Polarized blir ekstra mørke og oppnår en polariseringseffektivitet på opptil 90 % utendørs. De blokkerer også 100 % av UVA og UVB. Innendørs forblir Transitions XTRActive Polarized klare med et snev av beskyttende fargetone og er ikke polariserte.

Som et resultat kan brukerne benytte sine digitale enheter innendørs, og fortsatt få fordelene av Transitions XTRActive polariserte brilleglass som beskytter mot skarpt lys innendørs og filtrerer opptil 34 % av potensielt skadelig blått lys.

For mer informasjon, vennligst kontakt din Essilor-representant.
(Kilde: Pressemelding Essilor)

TOPP-OPTIKK FOR FLERE

Lagerglass med freeform-teknikk gjør toppoptikk tilgjengelig for flere. Med det nye freeform-glasset Zeiss ClearView vil Zeiss nå også tilby enkeltstyrkeglass rett fra optikernes lagerhylle, uten å gå på akkord med hverken optikk eller estetikk.

Ferdige enkeltstyrkeglass på lager hos optikeren er det overlegent mest solgte brilleglasset – de nyeste statistikkene viser at intet mindre enn 75 % av alle verdens brillebærere bruker slike standardglass. Ny produksjonsteknologi har gjort Zeiss i stand til å bruke flere av egenskapene i sin mest avanserte slipeteknikk, freeform-teknikken, på standardglasset Zeiss ClearView. Denne slipeteknikken resulterer i tynne og vakre glass som gir klart syn, uten uskarphet eller forvrengninger, fra glassets midt og helt ut i

kantene. Dessuten kan brukeren dermed få brillene raskt og til en rimelig pris.

ZEISS CLEARVIEW – NYEST, MEN IKKE BEST

For mindre enn to år siden ble glassporteføljen ZEISS SmartLife lansert, med toppoptikk innen sortimentet for progressive, digitale og enkeltstyrkede glass. Glassene tilpasses brukerens pupillestørrelse avhengig av alder, og etter dagens varierte og alltid påkoblede livsstil. Men det er ikke ZEISS SmartLife som har fått

en konkurrent når det gjelder kvaliteten på optikken.

Thomas Andersson Wikman, produktmanager hos Zeiss Vision Care i Norden, forteller at denne lanseringen er annerledes. Nå handler det mer om produksjonsteknologi for å kunne tilby så mange som mulig en optimal synsopplevelse.

(Kilde: Pressemelding fra Zeiss Vision Care Nordic)

EYE FACTORY
LOOK BETTER ■ FEEL BETTER

Er du vår nye kollega?

- Vi søker etter flere optikere til vårt sterke team – kom og join oss!
- Hos oss får du innflytelse over hverdagen og kan påvirke din egen fremtid
- Et sted hvor du kan vokse både profesjonelt og som person
- Vi brenner for faget og den personlige servicen
- Vi håndplukker vårt unike utvalg av briller og solbriller
- Vi fører kun de beste kvalitetene innen briller, kontaktlinser og solbriller
- Og sist, men ikke minst, så er arbeidsmiljøet og våre ansatte vår største styrke
- Gode lønnsbetingelser og hyggelig arbeidsmiljø

Send din søknad til tina@eyefactory.no eller ring 958 81 225
Ledig stillinger på Strømmen og Ski

ER DU
VÅR NYE
OPTIKER?

VI SØKER DEG SOM ER

- » Autorisert optiker
- » Faglig interessert med ønske om å utvikle deg
- » Serviceinnstilt med kundene og pasientens øyehelse i fokus
- » Selvstendig, positiv, utadvendt og ansvarsbevisst

VI TILBYR

- » Tett oppfølging
- » Grundig opplæring
- » Nye synsundersøkelsesrom og nye instrumenter
- » Jevnlig kompetansekurs med etterutdanningspoeng
- » Variert arbeidsdag

Gjennom grundige syns- og øyehelseundersøkelser, forståelse av synsbehov, samt presis tilpasning av synshjelpemidler bidrar vi til optimalt syn hos våre kunder – hele livet.

LURER DU PÅ NOE?

Kontakt Torunn på 411 05 055 eller torunn1956@gmail.com. Stillingen er ledig umiddelbart. Søknader behandles fortløpende.

alliance* OPTIKK

G. TØNNESEN UR OPTIK LYNGDAL | 38 34 53 66
TØNNESEN-UR-OPTIK.NO

Gundersen & Løken
Optikk AS

Vi søker en optikerstudent eller butikkmedarbeider som kan jobbe hos oss annenhver lørdag og i ferier.

Arbeidsoppgavene består av kundebehandling, kontaktlinseopplæring, bestille glass og kontaktlinser. Det er også mulighet for å få praksisplass, eventuelt et videre engasjement hos oss. Hvis du er interessert eller har spørsmål er det bare å ta kontakt via telefon eller mail.

Bedrift: Gundersen & Løken Optikk AS

Adresse: C.J. Hambros Plass 2B

Stillingsfunksjon: Optikerstudent / Butikkmedarbeider

Telefon: 95092249

Mail: sindre@svendby.com

Kontaktperson: Sindre Svendby

**DRØMMER DU OM DIN
EGEN ARBEIDSPASS?**

Moderne optikerpraksis til salg/leie i Levanger sentrum

Pris: 990 000,- inkl. alt av utstyr, innredning og varebeholdning slik at du er operativ fra dag 1

Kontakt Henning Friedrich på tlf. 415 48 666 for nærmere detaljer

Optiker søkes til Sortland i Vesterålen

Ønsker du å jobbe i trivelig arbeidsmiljø sammen med oss?

Vi tilbyr fleksibel arbeidstid og muligheter for personlig og faglig utvikling. Du får mulighet å delta på messer og fagdager igjennom C-optikk kjeden.

Ta kontakt med Aron Tvedt tlf 45601089, eller send epost til aron@tvedtoptikk.no for nærmere informasjon.

tvedt Optikk

Besøksadresse: Strandgata 24, 8400 Sortland.
Epost: aron@tvedtoptikk.no

Annonsere her?

Kontakt stina@optikerforbund.no
innen 20.mai

Vil du jobbe med oss?

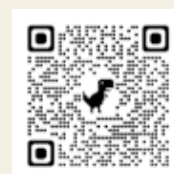

Trenger du deltidsjobb ved siden av studiene eller praksisplass når den tid kommer? Ønsker du å jobbe med dyktige kolleger og topp optisk utstyr? Send din søknad til personal@kroghoptikk.no.

«Fantastisk arbeidsmiljø, flinke kollegaer og ikke minst flotte kvalitetsprodukter gjør det gøy å jobbe i Krogh Optikk». -Aina, Krogh Optikk

Krogh Optikk

Søk her:

Har du en Interoptiker i deg?

Brenner du for faget og deler vår visjon om å **bli kundens personlige optiker?**

Som Interoptiker kan du tilpasse synsundersøkelsen personlig til hver enkelt pasient. Det settes av god tid til hver synsundersøkelse så du får brukt din verdifulle kompetanse til å gjøre det du kan best – en synsundersøkelse er tross alt ikke gjort unna på et blunk.

Interoptik har som mål å ha det beste utstyret. Derfor kan du tilby dine pasienter spesialtilpasset synsundersøkelse med den nyeste teknologien på markedet. Med tilgang til både optomap og OCT har du de beste forutsetningene for å avdekke tegn på øyesykdom på et enda tidligere stadium.

Vi søker dyktige optikere til:

- Interoptik Asker
- Interoptik Bryn, Oslo
- Interoptik Futura, Kristiansund
- Interoptik Geilo
- Interoptik Gjøvik
- Interoptik H.A. Mortensen, Tynset
- Interoptik Halden
- Interoptik Horisont, Åsane
- Interoptik Jessheim
- Interoptik Nesodden
- Interoptik Ramstad, Sortland

Vi søker butikksjef til:

- Interoptik Skårer

Hvem er vi? Sjekk:
[www.interoptik.no/
nykollega](http://www.interoptik.no/nykollega)

Interessert? Sjekk:
[www.interoptik.no/
karriere](http://www.interoptik.no/karriere)

interoptik

DET FINNES OPTIKERE. OG DET FINNES INTEROPTIKERE.

Interoptik best av fire optikerkjeder i Norsk Kundebarometer 2021.
Et forskningsprosjekt ved Handelshøyskolen BI. www.kundebarometer.com

Utforsk dine muligheter

Når du begynner i Brilleland er du en del av et arbeidsmiljø som ønsker å gi deg muligheter.

Visste du for eksempel at når du jobber senterarbeidstider i Brilleland får du en ekstra ferieuke? Vi vet at trivsel og arbeidsglede gir økt livskvalitet, og har som mål å ta godt vare på våre medarbeidere. I Brilleland gir vi deg faglig utvikling og karrieremuligheter.

Brilleland har ledige stillinger. Se hvilke muligheter du har hos oss!

Ta kontakt med vår HR rådgiver:

Karianne Huseby Nossen

Mail: khn@synoptik.no

Telefon: 90 68 78 79

SCAN MED
MOBILKAMERA FOR
Å SE MER OM
MULIGHETENE I
BRILLELAND

Takk Silje, for at du valgte oss!

Da Silje kom til en Specsavers-butikk for en linsekontroll og snakket med en optiker, var hun med på et livsendrende øyeblikk. Det ble starten på hennes nye karriere.

Det er tilfredsstillelsen det gir å hjelpe folk til bedre syn, Silje trekker fram som det beste ved å jobbe i Specsavers.

- Yrket som optiker er definert som et helsefag. Vi finner løsninger og hjelper kundene våre til en bedre hverdag. Jeg glemmer ikke en eldre dame som kom inn etter en grå stær-operasjon. Tårene rant da vi ga henne riktige briller og hun forstod hvor godt synet hennes var blitt. For henne ble det et nytt liv.

Her kan du lese mer om hvorfor Silje trives så godt hos Specsavers:

[Join.specsavers.com/no/news](https://join.specsavers.com/no/news)

Vil du bli vår nye kollega?

Med bransjens dyktigste optikere på laget utvikler Synsam den beste og mest bærekraftige synsopplevelsen for våre kunder og pasienter. Vi vokser i antall klinikker og synsprøverom og vil ha flere optikere med på å skape nye suksesshistorier landet over!

Synsam har for tiden ledige optikerstillinger ved følgende avdelinger:

Rakkestad, Kirkenes, Bergen Oasen, Bergen Åsane, Østfoldhallene, Manglerud, Horten, Harstad Bertheus, Moss, Tønsberg, Oppdal, Skøyen, Lambertseter, Lørenskog Triaden og Vennesla.

Vi har i tillegg ledige stillinger som Ambulerende Optiker.

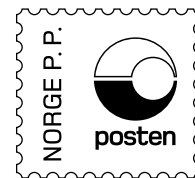
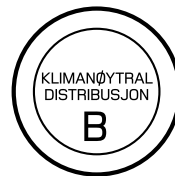
Søk her!

Er du optiker og kunne tenke deg å vite mer om hvilke karrieremuligheter som finnes i Synsam?

Du kan alltid nå oss på karriere@synsam.com

Returadresse:
Norges Optikerforbund
Øvre Slottsgate 18/20
0157 OSLO

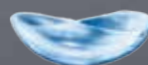
GO BEYOND WITH THE MOST COMPLETE*

Oppdag den komplette linsen som har alt. Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY er den eneste kontaktlinse som kombinerer høy Dk/t, lav modulus, UV-blokkering og HD-optikk med banebrytende fuktighets- og komfortteknologier for å fremme et sunt miljø på øyeoverflaten.*

Avansert MoistureSeal®-teknologi holder best på fuktigheten etter 16 timer sammenlignet med ledende endagslinser i silikonhydrogel.^{2**}

ComfortFeel-teknologi frigjør ingredienser som gir komfort og fremmer god øyehelse, og som er utformet for å beskytte, styrke og stabilisere tårefilmen.³ Ta dine kunder og praksisen din skritt et videre med Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY.

Live the ULTRA Life.

BAUSCH + LOMB

* Kontaktlinse Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY er de eneste av sitt slag som tilbyr et komplett fukt + komfortsystem med Advanced MoistureSeal® og ComfortFeel-teknikk, samt høy Dk/t, lav modulus, UV-beskyttelse og HD-optikk. Kontaktlinse Bausch + Lomb ULTRA® ONE DAY fremmer øyehelse gjennom det komplette systemet som støtter en helsefremmende miljø på øyets overflate, beholder helsefremmende stoffer i 16 timer og gir en høy oksygentilførsel (Dk/t=134).^{1,2,3,4}

** vs. Dailies Total1® og Acuvue® Oasys 1-Day

Referanser: 1. REF-KAL-0035-Crystal Competitive Grid packaging solutions with sources; 2. Schaefer J, Steffen R, Reindel W. A clinical assessment of dehydration resistance for a novel silicone hydrogel lens and six silicone hydrogel daily disposable lenses. Poster presented at AAO, October 2020; 3. Rath M. Ocular surface homeostasis and contact lens design. February 2021; 4. Data on file. Product Performance Evaluation of a Novel Silicone Hydrogel Contact Lens: kalfilcon A Daily Disposable Contact Lenses - Summary of kalfilcon A Patient Comfort and Vision Outcomes for Patients Who Wore Lenses for 16 or More Hours Per Day. Bausch & Lomb Incorporated, Rochester, NY, 2021. UV-absorberende kontaktlinser erstatter INTE skyddande UV-absorberande glasögon, som UV-absorberande skidglasögon eller solglasögon, eftersom de INTE täcker hela ögat och omgivande område. Du bör fortsätta att använda glasögon med UV-skydd enligt anvisningarna. ©2021 Bausch & Lomb Incorporated UOD/NO/2112/0179.